

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית – אגף שפות

הפיקוח על הוראת העברית ביסודי

קריאה מהנה!

תלקיט טקסטים

לתרגול שטף קריאה בזיקה להבנת הנקרא

סיפורים

תשפ"ג, 2023

סיפורים

תוכן עניינים

1	מדריך למורה להוראת הסוגה
5	מה מוזר בציור
5	א. הנחיות למורה
7	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
10	ג. פעילויות לתלמידים
27	עכבר העיר ועכבר הכפר
27	א. הנחיות למורה
29	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
32	ג. פעילויות לתלמידים
38	השועל והחסידה
38	א. הנחיות למורה
39	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
42	ג. פעילויות לתלמידים
49	יוסף בעל החלומות
49	א. הנחיות למורה
54	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
58	ג. פעילויות לתלמידים
81	האב והבנים
81	א. הנחיות למורה
83	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
86	ג. פעילויות לתלמידים
99	מעשה באיכר
99	א. הנחיות למורה
101	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
104	ג. פעילויות לתלמידים

סיפורים

תוכן עניינים

111	החפרפרת והנשרים
111	א. הנחיות למורה
113	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
119	ג. פעילויות לתלמידים
129	שני אחים
129	א. הנחיות למורה
130	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
136	ג. פעילויות לתלמידים
143	סיפור על טלפתיה
143	א. הנחיות למורה
144	ב. קטע קריאה בשלוש גרסאות
147	ג. פעילויות לתלמידים
151	תבניות משחק
157	גרפים למעקב אחר מהירות ודיוק הקריאה

סיפורים

ביחידה זו מוצעים תשעה סיפורים קצרים מסוגים שונים: סיפורי פואנטה, אגדות, משלים, סיפורי עם. הסיפורים חביבים ומהנים לקריאה.

שם הטקסט	מספר מילים
מה מוזר בציור?	86 מילים
עכבר הכפר ועכבר העיר	184 מילים
השועל והחסידה	131 מילים
יוסף בעל החלומות	129 מילים
האב והבנים	142 מילים
מעשה באיכר	198 מילים
החפרפרת והנשרים	300 מילים
שני אחים	294 מילים
סיפור על טלפתיה	197 מילים

מהלכי הוראה גנריים:

להלן מוצע מהלך הוראה גנרי לקריאה של הסיפורים בתלקיט. מהלך ההוראה הגנרי מעמיד במרכז הלמידה את חוויית ההנאה מקריאה של סיפור. תרגולי הקריאה מותאמים לעולם השיח הספרותי ובאים לתמוך בהבנה של הסיפור, בחוויה האסתטית ובהנאה מהסיפור.

טרומ קריאה

פעילות חווייתית המהווה הכנה לקראת הקריאה.
לכל סיפור מוצעת פעילות הכנה שונה שמטרתיה הן: התיידדות עם מילות מפתח, הטרמת תוכן ואוצר המילים.

במהלך הקריאה

- האזנה להקראה קולית של הסיפור ומעקב אחר הקריאה.
- קריאה עצמית של הסיפור.
- התנסות בקריאה שיתופית

לאחר הקריאה

הזמנה לשיח אורייני מורחב שנוגע לחיבור האישי לסיפור.
אחרי ההתנסות בקריאה נשאל: האם אהבת את הסיפור? מה אהבת בסיפור?

סיפורים

מפרט הפעילויות לכל טקסט, בהתאם לשלושת שלבי ההוראה:

הטקסט	פעילויות		
	טרומ קריאה	במהלך הקריאה	לאחר הקריאה
מה מוזר בציור?	תפזורת	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	1. ניטור הבנה ותרגול קריאה חוזרת דרך משחק מסלול: כרטיסיות של שאלות המזמנות שיח על הלמידה בעקבות הטקסט, חזרה לטקסט, דליית מידע ושיח אורייני מורחב על הרעיונות 2. חקירת מילים – משקל "מקטלת" 3. משחק רביעיות משקלים – מקטלת , קטלת , מקטלה , מקטל , מקטלה
עכבר הכפר ועכבר העיר	צפייה בסרטון והזמנה לשיח אורייני מורחב	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	1. דליית מידע ומילוי טבלת השוואה לפי קריטריונים 2. דליית מידע והשלמת משפטי השוואה 3. ביטויים והקשרם לסיפור
השועל והחסידה	1. הידעת?! הטרמת תוכן ותמונות כדי להכיר את מאפייני השועל והחסידה 2. משחק זיכרון: מילים נרדפות	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	משחק מסלול – השלמת אנלוגיות מורפולוגיות של שייכות פרודה או חבורה

פעילויות			הטקסט
לאחר הקריאה	במהלך הקריאה	טרם קריאה	
1. שם המספר: - משחק התאמה/זיכרון - משחק קובייה 2. שייכות פרודה ושייכות חבורה: - חקירת מילים - משחק זיכרון 3. צירופי סמיכות חבורה/פרודה: - חקירת מילים - משחק הזיכרון	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	משחק דאבל מילים מטרימות לסיפור	יוסף בעל החלומות
1. משחק רביעיות לתרגול שורשים ומשפחות מילים מתוך הטקסט 2. השלמת תרשים של בעיה ופתרון + קלז	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	משחק זיכרון "הפכים" מתוך הטקסט	האב והבנים
משחק מסלול - קריאה מנוטרת הבנה	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	משחק דאבל	מעשה באיכר
1. משחק מסלול - קריאה מנוטרת הבנה 2. השלמת רצף של סיפור בתרשים	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	1. הרחבת ידע עולם באמצעות קטעי מידע ותמונות 2. משחק זיכרון - התאמת מילה לפרושה	החפרפרת והנשרים

פעילויות			הטקסט
לאחר הקריאה	במהלך הקריאה	טרם קריאה	
משחק מסלול – קריאה מנוטרת הבנה	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	משחק התאמה וזיכרון – מילים נרדפות	שני אחים
השלמת טקסט חסר – קלוז	1. האזנה להקראה קולית 2. התנסות בקריאה באופן עצמאי 3. התנסות בקריאה שיתופית	תפזורת	סיפור על טלפתיה

מה מוזר בציוור?

פעילות טרום קריאה:

לפני הכניסה לטקסט אפשר להציע לתלמידים לאתר מילים בתפזורת. לאחר מכן, יחזרו ויקראו את המילים שאיתרו. אפשר להזמין את התלמידים להסביר מילים שאיתרו בתפזורת.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**[הקראה קולית](#)**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

פעילות 1: משחק מסלול – קריאה מנוטרת הבנה

משחק המסלול יאפשר לתלמידים לתרגל קריאה, לחזור ולעיין בטקסט לצורך דליית מידע ויתמוך בלמידת המושגים ובהבנת הרעיונות המרכזיים. חשוב לעודד את התלמידים לחזור לטקסט לצורך דליית מידע. אפשר גם לכוון אותם לווסת את אופן הקריאה בין קריאה מעמיקה לקריאה מרפרפת. ציוד: לוח מסלול (עמ' 152, 153), קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק (עמ' 12-14, 154), עותק של הסיפור לכל תלמיד

פעילות 2: חקירת מילים – חקירה מורפולוגית של משקל "מקטלת"

- התלמידים יקראו את כל המילים בטבלה.
- מומלץ לנהל שיח סביב הדמיון והשוני בין המילים: המאפיינים המשותפים לכל המילים במשקל: מ' תחילית, ת' סופית, צלילים משותפים. המילים נבדלות זו מזו בשורש שלהן.
- התלמידים מתבקשים להשלים את השורש של כל מילה בטבלה.
- מומלץ להנחות את התלמידים לקרוא שוב את כל המילים.

פעילות 3: משחק רביעיות משקלים: מקטלת, קטלת, מקטלה, מקטל, מקטלה

משחק הרביעיות מאפשר תרגול חוזר ונשנה של המשקלים שנלמדו, היות שהמשתתפים נחשפים שוב ושוב לקבוצות מילים המייצגות את המשקלים השונים.

- אפשר להנחות את התלמידים לבקש מילה ספציפית ממשקל מסוים ולא להסתפק בשאלה כללית לגבי רביעייה מסוימת, לדוגמה: התלמיד ישאל: האם יש לך קלף ממשקל מקטלה? אם השחקן שאליו הופנתה השאלה עונה "כן", יש לעודד אותו להמשיך ולשאול: האם יש לך המילה "מנהרה"? (אפשר גם להשתמש במונח "תבנית מילה" במקום המונח "משקל")
- מומלץ להנחות את התלמידים לקרוא את המילים ברביעיות שהשיגו.

מה מוזר בציור?

איש אחד בקר בתערוכה. הוא ראה שם הרבה ציורים.
ליד כל ציור היה כתוב שם הציור. ליד ציור אחד היה כתוב:
המפלצת חטפה את הנעל של הנסיכה היפה.
האיש התבונן בציור וראה רק ניר חלק ולבן בתוך מסגרת.
האיש התפלא ושאל את הצייר: "סליחה, איפה המפלצת, איפה הנעל, ואיפה
הנסיכה?"
ענה הצייר: "זה פשוט מאוד! הנסיכה מתחבאת כי היא מתביישת לבוא בלי נעל.
הנעל – איננה, היא אצל המפלצת. הרי כתוב שהמפלצת חטפה אותה;
והמפלצת – ברחה. מה אתה חושב? היא תחכה עד שיתפסו אותה?"

מה מוזר בציור?

איש אחד ביקר בתערוכה. הוא ראה שם הרבה ציורים.
ליד כל ציור היה כתוב שם הציור. ליד ציור אחד היה כתוב:
המפלצת חטפה את הנעל של הנסיכה היפה.
האיש התבונן בציור וראה רק נייר חלק ולבן בתוך מסגרת.
האיש התפלא ושאל את הצייר: "סליחה, איפה המפלצת, איפה הנעל, ואיפה
הנסיכה?"
ענה הצייר: "זה פשוט מאוד! הנסיכה מתחבאת כי היא מתביישת לבוא בלי נעל.
הנעל – איננה, היא אצל המפלצת. הרי כתוב שהמפלצת חטפה אותה;
והמפלצת – ברחה. מה אתה חושב? היא תחכה עד שיתפסו אותה?"

מה מוזר בציור?

איש אחד ביקר בַּתְּעֲרוּכָה. הוא ראה שם הרבה ציורים.
לִיד כל ציור היה כָּתוּב שֵׁם הַצִּיּוֹר. לִיד ציור אחד היה כָּתוּב:
הַמְּפִלָּצֵת חֹטְפָה אֶת הַנֶּעֱלָל שֶׁל הַנְּסִיכָה הַיְּפָה.
הַאִישׁ הִתְבּוֹנֵן בַּצִּיּוֹר וְרָאָה רַק נִייר חֶלֶק וּלְבָן בְּתוֹךְ מְסַגֶּרֶת.
הַאִישׁ הִתְפַּלֵּא וְשָׁאַל אֶת הַצִּיּוֹר: "סְלִיחָה, אֵיפֹה הַמְּפִלָּצֵת, אֵיפֹה הַנֶּעֱלָל, וְאֵיפֹה
הַנְּסִיכָה?"
עָנָה הַצִּיּוֹר: "זֶה פֶּשׁוּט מְאֹד! הַנְּסִיכָה מִתְחַבֵּאת, כִּי הִיא מִתְבַּיֶּשֶׁת לְבּוֹא בְּלִי נֶעֱלָל.
הַנֶּעֱלָל – אֵינָנָה, הִיא אֶצֶל הַמְּפִלָּצֵת. הִרִי כָּתוּב שֶׁהַמְּפִלָּצֵת חֹטְפָה אוֹתָהּ;
וְהַמְּפִלָּצֵת – בָּרַחָה. מַה אַתָּה חוֹשֵׁב? הִיא תִּחְכָּה עַד שִׁיתְפֹּס אוֹתָהּ?"

תפזורת 'מה מוזר בציור?'

מצאו את המילים בתוך התפזורת

ש	ב	ר	ח	ה	ה	צ	י	ו	ר	מ
מ	ת	ח	ב	א	ת	ש	ר	ח	פ	ת
נ	ו	נ	ה	ת	פ	ל	א	ל	ט	ב
ח	ז	א	ר	מ	ד	י	ט	מ	ק	י
י	ט	כ	ה	ס	ל	ק	ח	פ	א	י
ט	ה	פ	ח	ו	ל	ג	נ	ר	ר	ש
א	מ	נ	ה	מ	ת	א	ס	כ	ח	ת
ת	ב	ס	א	ו	צ	ט	י	כ	ת	י
נ	ע	ל	ג	ז	ק	ש	כ	נ	ל	ר
א	י	ת	ע	ר	ו	כ	ה	צ	ז	נ
ד	מ	פ	ל	צ	ת	ק	מ	ד	ק	ר

אוצר המילים:

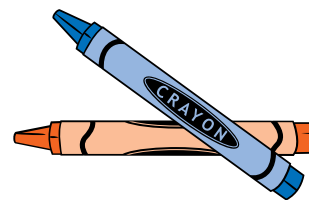
- ציור
- מוזר
- תערוכה
- מפלצת
- חטפה
- נסיכה
- נעל
- מסגרת
- התפלא
- מתחבאת
- מתביישת
- ברח

תפזורת 'מה מוזר בציור'?

פתרון

מ	ר	ו	י	צ	ה	ה	ח	ר	ב	ש
ת	פ	ח	ר	ש	ת	א	ב	ח	ת	מ
ב	ט	ל	א	ל	פ	ת	ה	נ	ו	נ
י	ק	מ	ט	י	ד	מ	ר	א	ז	ח
י	א	פ	ח	ק	ל	ס	ה	כ	ט	י
ש	ר	ר	נ	ג	ל	ו	ח	פ	ה	ט
ת	ח	כ	ס	א	ת	מ	ה	נ	מ	א
י	ת	כ	י	ט	צ	ו	א	ס	ב	ת
ר	ל	נ	כ	ש	ק	ז	ג	ל	ע	נ
נ	ז	צ	ה	כ	ו	ר	ע	ת	י	א
ר	ק	ד	מ	ק	ת	צ	ל	פ	מ	ד

אוצר המילים:

- התפלא
- מתחבאת
- מתביישת
- ברח
- חטפה
- נסיכה
- נעל
- מסגרת
- ציור
- מוזר
- תערוכה
- מפלצת

משחק מסלול

מה צריך? לוח מסלול, קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק, כלי משחק כמספר השחקנים

הוראות המשחק:

- מניחים את לוח המשחק במרכז ומחלקים לכל שחקן כלי משחק.
- כל משתתף מטיל את הקובייה בתורו ומתקדם כמספר הצעדים הרשום עליה.
- אם הגעתם לסולם, טפסו במעלה הסולם עד למשבצת שבה הוא מסתיים.
- אם הגעתם לראש הנחש, החליקו עליו עד למשבצת שבה נמצא זנבו.
- אם הגעתם לסימן ? קחו "כרטיס שאלה" וענו עליה.
- אם הגעתם לסימן ! קחו "כרטיס הפתעה" ופעלו לפיו.
- הראשון שמסיים את המסלול הוא המנצח.

משחק מסלול מה מוזר בציור? | כרטיסיות שאלה

איפה
הנסיכה?

איפה
הנעל?

איפה
המפלצת?

איזו מילה אינה
מופיעה בטקסט?

חטפה, ברח, צייר, נסיכה,
מתחבאת.

איזו מילה אינה
מופיעה בטקסט?

צייר, אומן, מפלצת, נייר,
מסגרת.

חפשו בטקסט מילה
שמשמעותה: "מקום
שמציגים בו יצירות
אומנות".

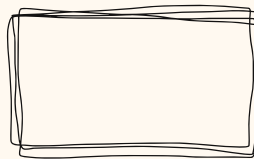

משחק מסלול מה מוזר בציור? | כרטיסיות שאלה

מצאו בטקסט
שלוש מילים
מהשורש
צי"ר.

השלימו את המילים
החסרות לפי הכתוב
בטקסט:
האיש ראה רק נייר
_____ ו _____
בתוך מסגרת.

השלימו את המילה
החסרה לפי הכתוב
בטקסט:
המפלצת חטפה את
ה _____ של הנסיכה.

חזרו לכותרת
הסיפור וענו במילים
שלכם: מה היה
מוזר בציור?

מצאו בטקסט
שלושה פעלים.

חקירה מורפולוגית של משקל "מקטלת"

חוקרים מילים: מה משותף לכל המילים?

מסגרת מקלדת מקטרת מברשת משקפת

מעניין לדעת ש...

כל המילים הללו בנויות בצורה דומה.

מבנה המילה משלב בין תבנית זזה ושורש שונה.

מ□□□ת

תבנית זו מכונה: **מקטלת** והיא משותפת למילים המתארות

שם של חפץ או מכשירים.

מתרגלים חקירת מילים

- שלב א: קראו את כל המילים בטבלה.
- שלב ב: מה משותף לכל המילים? סמנו בצבע את הצלילים המשותפים לכל המילים.
- שלב ג: במה המילים שונות זו מזו? אתרו את אותיות השורש של כל מילה וכתבו אותן.
- שלב ד: חזרו וקראו את המילים ברצף.

שורש	מילים
	מסגרת
	מפלצת
	מקלדת
	מברשת
	משקפת
	מרפסת

שורש	מילים
	משענת
	מרשתת
	מקטרת
	משבצת
	מרצפת
	מזחלת
	משמרת

משחק רביעיות משקלים

הוראות המשחק:

- במשחק 40 קלפים שמהווים 10 רביעיות.
- מערבבים היטב את הקלפים.
- מחלקים לכל משתתף 4 קלפים ואת שאר הקלפים מניחים בקופה כאשר פניהם כלפי מטה.
- כל שחקן שואל בתורו שחקן אחר, לפי בחירתו, אם יש לו רביעייה מסוימת. על המשתתף שנשאל להשיב "כן" או "לא".
- אם תגובת הנשאל הייתה "כן", הוא ייתן לשחקן השואל את הקלף מאותה רביעייה. השחקן השואל רשאי לשאול אותו אם יש לו קלף נוסף מאותה רביעייה. אם כן, הוא יקבל גם אותו.
- אם תגובת הנשאל הייתה "לא", על השחקן השואל לקחת קלף מהקופה, והתור עובר לשחקן הבא.
- כאשר משתתף אוסף את ארבעת הקלפים של הרביעייה הוא מכריז על כך בתורו ומניח את הרביעייה גלויה לפניו.
- המנצח הוא המשתתף שבידיו מספר הרביעיות הרב ביותר.
- כל משתתף בוחר רביעייה ומקריא את המילים שמופיעות ברביעייה שבחר.

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטָלָה

מנהרה

מְדָרְכָה

מִרְפָּאָה

מְזַבְלָה

קִטְלָת

רקפת

קצפת

דְּבִשָּׁת

צמרת

מִקְטָלָת

מסגרת

מפלצת

מקלדת

מברשת

מִקְטָלָת

משקפת

מרפסת

משענת

מרשתת

מִקְטָלָה

מצלמה

מברגה

מגלשה

מטחנה

מִקְטֵל

מברג

מזלג

מחלף

מחשב

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מְקַטֵּלָה

מנהרה

מְדַרְכָּה

מרפאה

מְזַבְּלָה

קְטָלָת

רקפת

קצפת

דְּבִשָּׁת

צמרת

מְקַטֵּלָת

מסגרת

מפלצת

מקלדת

מברשת

מְקַטֵּלָת

משקפת

מרפסת

משענת

מרשתת

מְקַטֵּלָה

מצלמה

מברגה

מגלשה

מטחנה

מְקַטֵּל

מברג

מזלג

מחלף

מחשב

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מְקַטֵּלָה

מנהרה

מְדַרְכָּה

מִרְפָּאָה

מְזַבְּלָה

קְטָלָת

רקפת

קצפת

דְּבִשָּׁת

צמרת

מְקַטֵּלָת

מסגרת

מפלצת

מקלדת

מברשת

מְקַטֵּלָת

משקפת

מרפסת

משענת

מרשתת

מְקַטֵּלָה

מצלמה

מברגה

מגלשה

מטחנה

מְקַטֵּל

מברג

מזלג

מחלף

מחשב

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטָּלָה

מנהרה

מְדֻרָּכָה

מִרְפָּאָה

מְזַבְּלָה

קִטְלָת

רקפת

קצפת

דְּבִשָּׁת

צמרת

מִקְטָּלָת

מסגרת

מפלצת

מקלדת

מברשת

מִקְטָּלָת

משקפת

מרפסת

משענת

מְרִשָּׁתָה

מִקְטָּלָה

מצלמה

מברגה

מגלשה

מְטַחֶנָּה

מִקְטָּל

מברג

מזלג

מחלף

מְחַשֵּׁב

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטֵל

מִטְעֵן

מִרְזָב

מִסְמֵר

מִסְרָק

מִקְטֵלָה

מִזְוֹדָה

מִסְעָדָה

מִלְחָמָה

מִמְחָטָה

קִטְלָה

כִּסְפָּת

שְׁלָכָה

יִבְשֶׁת

כוֹוֶרֶת

מִקְטֵלָה

מִגְרָסָה

מִמְטָרָה

מִסְחָטָה

מִקְדָּחָה

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטֵל

מִטְעַן

מִרְזָב

מִסְמֵר

מִסְרָק

מִקְטֵלָה

מִזְוֹדָה

מִסְעָדָה

מִלְחָמָה

מִמְחָטָה

קִטְלָת

כִּסְפָּת

שְׁלָכָת

יִבְשֶׁת

כוֹוֶרֶת

מִקְטֵלָה

מִגְרָסָה

מִמְטָרָה

מִסְחָטָה

מִקְדָּחָה

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטֵל

מִטְעַן

מִרְזָב

מִסְמַר

מִסְרָק

מִקְטֵלָה

מִזְוֹדָה

מִסְעָדָה

מִלְחָמָה

מִמְחָטָה

קִטְלָה

כִּסְפָּת

שְׁלָכָה

יִבְשֶׁת

כוֹוֶרֶת

מִקְטֵלָה

מִגְרָסָה

מִמְטָרָה

מִסְחָטָה

מִקְדָּחָה

משחק רביעיות משקלים | מה מוזר בציוור?

מִקְטֵל

מִטְעַן

מִרְזָב

מִסְמֵר

מִסְרָק

מִקְטֵלָה

מִזְוֹדָה

מִסְעָדָה

מִלְחָמָה

מִמְחָטָה

קִטְלָה

כִּסְפָּה

שְׁלָכָה

יִבְשָׁה

כוֹרֶת

מִקְטֵלָה

מִגְרָסָה

מִמְטָרָה

מִסְחָטָה

מִקְדָּחָה

עכבר הכפר ועכבר העיר

פעילויות טרום קריאה:

פעילות 1: צפייה בסרטון והזמנה לשיח אורייני מורחב

הזמינו את התלמידים לצפות יחד בסרטון

שאלות לשיח אורייני:

- איפה אתם גרים – בעיר או בכפר?
- איפה הייתם מעדיפים לגור?
- מה יש בעיר? מה יש בכפר?

פעילות 2: מיון היגדים – מה בעיר מה בכפר?

בעיר	בכפר
קניונים – מרכזי קניות	שדות חקלאיים
בניינים רבי קומות	בעיקר בתים פרטיים
מרכזי בילוי	חיות בר
פקקי תנועה	אוויר צח
אולמות קולנוע	שקט ושלווה
מסעדות	מרחבים פתוחים

פעילות 3: תפזורת

לפני הכניסה לטקסט אפשר להציע לתלמידים לאתר מילים בתפזורת. לאחר מכן, יחזרו ויקראו את המילים שאיתרו. אפשר להזמין את התלמידים להסביר מילים שאיתרו בתפזורת.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**הקראה קולית**

2. התנסות בקריאה באופן עצמאי

3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

פעילות 1: דליית מידע ומילוי טבלת השוואה לפי קריטריונים

הסיפור עכבר הכפר ועכבר העיר מזמן פעילות של השוואה. מומלץ להסביר לתלמידים כי הכנת טבלת השוואה היא השלב הראשון בבואם להשוות בין שני דברים. לשם כך מכינים טבלה עם שלוש עמודות. בעמודה הראשונה כותבים את הקריטריונים להשוואה ובשתי העמודות הנוספות כותבים את הפריטים המשווים. לאחר מכן דולים את המידע המתאים מתוך הטקסט ומשלימים את הטבלה. אפשר להיעזר במרקרים עם צבעים שונים כדי לסמן בטקסט את המידע הרלוונטי. לנוחיותכם הטבלה המלאה:

מאכלים	בעיר	בכפר
מזון מועט ופשוט: גרעינים ושורשים	שפע של אוכל משובח: קמח, סוכר, תאנים ותמרים	
אווירה	שקט ושלווה	פחד וסכנה

פעילות 2: דליית מידע והשלמת משפטי השוואה – השוואה בין החיים בכפר ובין החיים בעיר.

אפשר להנחות את התלמידים להיעזר בטבלה שמילאו לצורך השלמת המשפטים. במשפטים להשלמה מודגשות מילות קישור של השוואה וניגוד. מומלץ להפנות את תשומת הלב של התלמידים אליהן.

לנוחיותכם המשפטים השלמים:

- בכפר העכברים אוכלים רק שורשים וגרגרים ואילו בעיר יש מגוון גדול יותר של מאכלים, למשל: קמח, סוכר, תאנים ותמרים.
- בכפר שִׁנְרָת אווירה של שקט ושלווה בניגוד לעיר, שם שִׁנְרָת אווירה של פחד וסכנה.
- עכבר הכפר העדיף לאכול בשקט ובשלווה את המזון הפשוט שיש לו בכפר מאשר לחיות בפחד ובסכנה ולאכול את המזון המשובח יותר שיש בעיר.

פעילות 3: ביטויים בשפה העברית והקשר שלהם למוסר ההשכל של הסיפור

התלמידים מתבקשים לבחור אחד משלושת הביטויים ולהסביר כיצד הוא קשור למוסר ההשכל של הסיפור. היסק מסוג זה דורש רמות הבנה גבוהות והבנת המשתמע מתוך הטקסט.

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר וְעֵכָבֶר הָעִיר

איזופוס

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר הִזְמִין אֶת יָדִידוֹ, עֵכָבֶר הָעִיר, לָבוֹא לַכֶּפֶר לְאַרוּחַת צֹהֲרִים.
כַּאֲשֶׁר יָשְׁבוּ הָעֵכָבָרִים לֶאֱכֹל, הִגִּישׁ עֵכָבֶר הַכֶּפֶר לְאַרוּחָה גִרְעִינִים וְשָׂרָשִׁים.
עֵכָבֶר הָעִיר טַעַם מֵהָאֵכֶל, עָקַם אֶת פָּנָיו וְאָמַר: "אַרוּחָה זֶה, לֹא טַעַם לָהּ וְלֹא רִיחַ! אֲנִי
מִזְמִין אוֹתָךְ לָבוֹא אֵתִי אֶל הָעִיר הַגְּדוֹלָה לְאַרוּחַת עָרֵב. שָׁם תֹּאכַל מֵהָאֵכֶל הַטּוֹב
שֶׁאֲנִי אוֹכֵל כָּל יוֹם".

שָׁמַח עֵכָבֶר הַכֶּפֶר עַל הַהִזְמָנָה וְהִצְטָרֵף אֶל יָדִידוֹ.
הִגִּיעוּ שְׁנֵי הָעֵכָבָרִים אֶל הָעִיר וְנִכְנְסוּ לְמַחֲסַן גָּדוֹל. עֵכָבֶר הַכֶּפֶר הִסְתַּכֵּל סָבִיב וְלֹא
הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו: הַמַּחֲסַן הָיָה מָלֵא בְּשֻׁקִּים שֶׁל קֶמַח וְסֶכֶר וּבִסְלִים שֶׁל תֵּאנִים
וּתְמָרִים.

"אֵף פַּעַם לֹא רָאִיתִי כָּל כֵּךְ הֶרְבֵּה אֵכֶל", אָמַר עֵכָבֶר הַכֶּפֶר וְרָץ לְטַעַם תֵּאנָה.
פְּתָאוֹם נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת, וְאִישׁ נִכְנֵס לְמַחֲסַן כְּדִי לִקְחַת קֶמַח.
"בָּרַח מֵהֵר!" לָחַשׁ עֵכָבֶר הָעִיר לְעֵכָבֶר הַכֶּפֶר, וְשְׁנֵיהֶם בָּרְחוּ וְהִתְחַבְּאוּ בְּחוֹר בְּתוֹךְ
הַקִּיר.

כַּאֲשֶׁר חָלְפָה הַסִּכְנָה יָצְאוּ שְׁנֵי הָעֵכָבָרִים מֵהַחוּר וְחָזְרוּ לֶאֱכֹל.
וְהִנֵּה שׁוֹב נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת, וְאִשָּׁה נִכְנְסָה לְמַחֲסַן כְּדִי לִקְחַת סֶכֶר.
שׁוֹב בָּרְחוּ הָעֵכָבָרִים וְשׁוֹב הִתְחַבְּאוּ בְּתוֹךְ הַחוֹר.

"אֲנִי חוֹזֵר מִיָּד אֶל הַכֶּפֶר", לָחַשׁ עֵכָבֶר הַכֶּפֶר לְחֵבְרוֹ, "אֶצְלָכֶם בָּעִיר יֵשׁ שְׁפַע שֶׁל
אֵכֶל מְשֻׁבָּח, אֲבָל גַּם סִכְנָה גְּדוֹלָה. בַּכֶּפֶר הַמְּזוֹן מוּעָט וּפְשׁוּט, אֲבָל יֵשׁ שָׁם הֶרְבֵּה
שְׁלוֹה".

עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר וְעֵכְבֵּר הָעִיר

איזופוס

עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר הִזְמִין אֶת יִידִדּוֹ, עֵכְבֵּר הָעִיר, לָבוֹא לִכְפֹּר לָאֲרוּחַת צוֹהֲרִיִּים.
כַּאֲשֶׁר יָשְׁבוּ הָעֵכְבָּרִים לֵאכּוֹל, הִגִּישׁ עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר לָאֲרוּחָה גִּרְעִינִים וְשׁוֹרְשִׁים.
עֵכְבֵּר הָעִיר טַעַם מֵהָאוֹכֵל, עֵינָם אֶת פָּנָיו וָאָמַר: "אֲרוּחָה זֹאת, לֹא טַעַם לָהּ וְלֹא רִיחַ!
אֲנִי מִזְמִין אוֹתָךְ לָבוֹא אִתִּי אֶל הָעִיר הַגְּדוֹלָה לָאֲרוּחַת עָרֵב. שָׁם תֵּאָכֵל מֵהָאוֹכֵל
הַטּוֹב שֶׁאֲנִי אוֹכֵל כָּל יוֹם".

שָׁמַח עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר עַל הַהִזְמָנָה וְהִצְטָרֵף אֶל יִידִדּוֹ.
הִגִּיעוּ שְׁנֵי הָעֵכְבָּרִים אֶל הָעִיר וְנִכְנְסוּ לְמַחֲסָן גָּדוֹל. עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר הִסְתַּכֵּל סָבִיב וְלֹא
הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו: הַמַּחֲסָן הָיָה מָלֵא בִשְׂקִים שֶׁל קֶמַח וְסוּכָר וּבִסָּלִים שֶׁל תְּאֵנִים
וְתַמְרִים.

"אֵף פַּעַם לֹא רָאִיתִי כָּל כֵּךְ הִרְבֵּה אוֹכֵל", אָמַר עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר וְרָץ לְטַעוֹם תְּאֵנָה.
פְּתָאוֹם נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת, וְאִישׁ נִכְנַס לְמַחֲסָן כְּדֵי לִקְחַת קֶמַח.
"בָּרַח מְהֵרָה!" לָחַשׁ עֵכְבֵּר הָעִיר לְעֵכְבֵּר הַכֶּפֶר, וְשְׁנֵיהֶם בָּרְחוּ וְהִתְחַבְּאוּ בְּחוֹר בְּתוֹךְ
הָקִיר.

כַּאֲשֶׁר חָלְפָה הַסִּכָּנָה יָצְאוּ שְׁנֵי הָעֵכְבָּרִים מֵהָחוֹר וְחָזְרוּ לֵאכּוֹל.
וְהִינֵה שׁוֹב נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת, וְאִשָּׁה נִכְנְסָה לְמַחֲסָן כְּדֵי לִקְחַת סוּכָר.
שׁוֹב בָּרְחוּ הָעֵכְבָּרִים וְשׁוֹב הִתְחַבְּאוּ בְּתוֹךְ הָחוֹר.

"אֲנִי חוֹזֵר מִיָּד אֶל הַכֶּפֶר", לָחַשׁ עֵכְבֵּר הַכֶּפֶר לְחֵבְרוֹ, "אֶצְלָכֶם בָּעִיר יֵשׁ שְׁפַע שֶׁל
אוֹכֵל מְשׁוּבָח, אֲבָל גַּם סִכָּנָה גְּדוֹלָה. בְּכֶפֶר הַמָּזוֹן מוֹעֵט וּפְשׁוּט, אֲבָל יֵשׁ שֵׁם הִרְבֵּה
שְׁלוֹוָה".

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר וְעֵכָבֶר הָעִיר

איזופוס

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר הִזְמִין אֶת יִדִּדּוֹ, עֵכָבֶר הָעִיר, לָבוֹא לִכְפֹּר לָאֲרוּחַת צוֹהֲרִיִּים.
כַּאֲשֶׁר יָשְׁבוּ הָעֵכָבְרִים לֵאכּוֹל, הִגִּישׁ עֵכָבֶר הַכֶּפֶר לָאֲרוּחָה גִרְעִינִים וְשׁוֹרְשִׁים.
עֵכָבֶר הָעִיר טַעַם מֵהָאוֹכֵל, עִקָּם אֶת פָּנָיו וְאָמַר: "אֲרוּחָה זֹאת, לֹא טַעַם לָהּ וְלֹא רִיחַ!
אֲנִי מִזְמִין אוֹתָךְ לָבוֹא אִתִּי אֶל הָעִיר הַגְּדוֹלָה לָאֲרוּחַת עָרֵב. שָׁם תֹּאכַל מֵהָאוֹכֵל
הַטּוֹב שֶׁאֲנִי אוֹכֵל כָּל יוֹם".

שָׁמַח עֵכָבֶר הַכֶּפֶר עַל הַהִזְמָנָה וְהִצְטָרֵף אֶל יִדִּדּוֹ.
הִגִּיעוּ שְׁנֵי הָעֵכָבְרִים אֶל הָעִיר וְנִכְנְסוּ לְמַחְסָן גָּדוֹל. עֵכָבֶר הַכֶּפֶר הִסְתַּכֵּל סָבִיב וְלֹא
הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו: הַמַּחְסָן הָיָה מָלֵא בְשָׂקִים שֶׁל קֶמַח וְסוּכָר וּבָסָלִים שֶׁל תְּאֵנִים
וְתַמְרִים.

"אֵף פַּעַם לֹא רָאִיתִי כָּל כֵּךְ הִרְבֵּה אוֹכֵל", אָמַר עֵכָבֶר הַכֶּפֶר וְרָץ לְטַעוֹם תְּאֵנָה.
פְּתָאוֹם נִפְתַּח הַדֶּלֶת, וְאִישׁ נִכְנַס לְמַחְסָן כְּדֵי לִקְחַת קֶמַח.
"בֵּרַח מֵהָר!" לָחַשׁ עֵכָבֶר הָעִיר לְעֵכָבֶר הַכֶּפֶר, וְשִׁנִּיהֶם בִּרְחוּ וְהִתְחַבְּאוּ בַּחוּר בַּתּוֹךְ
הַקִּיר.

כַּאֲשֶׁר חָלְפָה הַסִּכָּנָה יָצְאוּ שְׁנֵי הָעֵכָבְרִים מֵהַחוּר וְחָזְרוּ לֵאכּוֹל.
וְהִינֵה שׁוֹב נִפְתַּח הַדֶּלֶת, וְאִשָּׁה נִכְנְסָה לְמַחְסָן כְּדֵי לִקְחַת סוּכָר.
שׁוֹב בִּרְחוּ הָעֵכָבְרִים וְשׁוֹב הִתְחַבְּאוּ בַּתּוֹךְ הַחוּר.

"אֲנִי חוֹזֵר מִיָּד אֶל הַכֶּפֶר", לָחַשׁ עֵכָבֶר הַכֶּפֶר לְחֵבְרוֹ, "אֶצְלָכֶם בַּעִיר יֵשׁ שְׁפַע שֶׁל
אוֹכֵל מְשׁוּבָּח, אֲבָל גַּם סִכָּנָה גְּדוֹלָה. בַּכֶּפֶר הַמְזוֹן מוֹעֵט וּפְשׁוּט, אֲבָל יֵשׁ שָׁם הִרְבֵּה
שְׁלוֹוָה".

פעילות טרום קריאה – הטרמת תוכן – הבחנה בין עיר לכפר

בְּעִיר וּבְכֶפֶר

- צפו בסרטון "עכבר העיר ועכבר הכפר".
- איפה אתם גרים? בְּעִיר אוּ בְּכֶפֶר?
- איפה הייתם מְעַדִּיפִים לָגור?
- מה יש בעיר? מה יש בכפר? מְיִינוּ את ההיגדים והשלימו את הטבלה.

בכפר	בעיר

מחסן היגדים: מרכזי בילוי, בניינים רבי קומות, שקט ושלווה, חיות בר, אולמות קולנוע, מרחבים פתוחים, פקקי תנועה, מסעדות, שדות חקלאיים, קניונים – מרכזי קניות, בעיקר בתים פרטיים, אוויר צח

תפזורת "עכבר הכפר ועכבר העיר"

מצאו את המילים בתוך התפזורת

ג	ט	א	ב	ע	י	ד	ה	ה	ל	ש
ר	ה	ק	י	צ	ק	ל	נ	פ	ל	ו
א	ת	ר	ח	ה	נ	א	ת	ו	ת	ר
ל	ח	ל	כ	ז	ס	ע	ו	ש	מ	ש
ח	ב	ו	ש	מ	ש	ה	ר	פ	ר	י
ל	א	ל	ע	י	מ	י	ק	ש	י	מ
פ	ש	כ	ה	נ	כ	ס	נ	ס	מ	ח
ה	ב	ו	י	נ	י	ע	ה	א	ר	מ
ר	פ	כ	מ	י	נ	י	ע	ר	ג	ט
ע	פ	ש	ק	מ	ז	מ	כ	פ	ת	י
ק	ש	ח	ד	ד	פ	ק	ת	ל	א	ג

אוצר המילים:

- סכנה
- תאנה
- גרעינים
- עכבר
- שלוה
- תמרים
- שורשים
- עיר
- שפע
- התחבא
- מראה עיניו
- כפר
- משובח
- חלפה
- שקים
- הזמין

תפזורת "עכבר הכפר ועכבר העיר"

פתרון

ג	ט	א	ב	ע	י	ד	ה	ה	ל	ש
ר	ה	ק	י	צ	ק	ל	נ	פ	ל	ו
א	ת	ר	ח	ה	נ	א	ת	ו	ת	ר
ל	ח	ל	כ	ז	ס	ע	ו	ש	מ	ש
ח	ב	ו	ש	מ	ש	ה	ר	פ	ר	י
ל	א	ל	ע	י	מ	י	ק	ש	י	מ
פ	ש	כ	ה	נ	כ	ס	נ	ס	מ	ח
ה	ב	ו	י	נ	י	ע	ה	א	ר	מ
ר	פ	כ	מ	י	נ	י	ע	ר	ג	ט
ע	פ	ש	ק	מ	ז	מ	כ	פ	ת	י
ק	ש	ח	ד	ד	פ	ק	ת	ל	א	ג

אוצר המילים:

- סכנה
- תאנה
- גרעינים
- עכבר
- שלוה
- תמרים
- שורשים
- עיר
- שפע
- התחבא
- מראה עיניו
- כפר
- משובח
- חלפה
- שקים
- הזמין

עֲכָבֵר הַכֶּפֶר וְעֲכָבֵר הָעִיר

הַשְׁוֵאָה

השוו בין החיים בכפר לחיים בעיר.

השלימו את הטבלה לפי הכתוב בטקסט.

בעיר	בכפר	
		מֵאֲכָלִים
		אֲוִירָה

השלימו את המשפטים האלה:

בַּכֶּפֶר אוֹכְלִים הָעֵכָבְרִים רַק _____ ו _____ **וְאִילוּ** בַּעִיר יֵשׁ מִגּוּוֹן גָּדוֹל
יֹתֵר שֶׁל מֵאֲכָלִים, לְמֶשֶׁל _____, סוֹכֵר, _____ וְתִמְרִים.

איזו מילת קישור אפשר לכתוב במקום מילת הקישור "**וְאִילוּ**"?

א. בעוד ש ב. כי ג. לכן

בכפר שוֹרְרֵת אֲווִירָה שֶׁל שֶׁקֶט ו _____ **בְּנִיגוּד** לַעִיר שֶׁם שוֹרְרֵת אֲווִירָה שֶׁל
פֶּחַד ו _____ גְּדוּלָּה.

איזו מילת קישור אפשר לכתוב במקום מילת הקישור "**בְּנִיגוּד ל**"?

א. בדומה ל ב. בהשוואה ל ג. אפילו

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר הָעֵדִיף לֵאכּוֹל בִּשְׁקֵט וּבִשְׁלֹוֹה אֶת הַמִּזּוֹן הַפְּשׁוּט שִׁישׁ לוֹ בַּכֶּפֶר

מֵאֲשֶׁר _____ .

עֵכָבֶר הַכֶּפֶר וְעֵכָבֶר הָעִיר

בחרו ביטוי אחד והסבירו כיצד הוא קשור, לדעתכם, למוסר ההשכל של הסיפור.

הביטוי: "לא כל הנוצץ זהב"; פירושו: לא כל מה שנראה לנו מלהיב וטוב הוא אכן כזה. דברים שנראים לנו מלהיבים ויפים בהתחלה, יכולים להתברר כבעלי מאפיינים אחרים, פחות טובים, בהמשך.

הביטוי: "הדשא של השכן ירוק יותר"; פירושו: המחשבה שמה ששייך לאחר טוב יותר ממה שיש לנו, אולם כשמסתכלים לעומק, פעמים רבות מגלים שלא כך הדברים.

הביטוי: "איזה עשיר? השמח בחלקו"; פירושו: עושר אמיתי אינו תלוי בכסף או ברכוש. אדם השמח ממה שהשיג וממה שיש לו, הוא העשיר באמת.

השועל והחסידה

פעילויות טרום קריאה:

פעילות 1: הידעת?! הטרמת תוכן ותמונות

קריאת קטע מידע קצר המלווה בתמונות ועוסק במאפייניהם הייחודיים של השועל והחסידה. מומלץ לפתח עם התלמידים שיח אורייני מורחב על ההבדלים ביניהם.

פעילות 2: משחק זיכרון: מילים נרדפות מתוך הטקסט

לצורך העשרת אוצר המילים, התיידדות עם מילות מפתח בטקסט והבנת משמעותן. הטקסט עמוס במילים ממשלב לשוני גבוה. משחק הזיכרון יוצר היכרות ראשונה עם המילים ומשמעותן דרך התאמת מילים נרדפות.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**[הקראה קולית](#)**

2. התנסות בקריאה באופן עצמאי

3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילות לאחר הקריאה:

משחק מסלול: השלמת אנלוגיות מורפולוגיות של שייכות חבורה

בכל כרטיסייה חסרה צורת שייכות אחת: פרודה או חבורה.

על התלמידים להשלים את הצורה החסרה כדי להתקדם במשחק.

ציוד: לוח מסלול (עמ' 152, 153), קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק (עמ' 47-49, 154), עותק של הסיפור לכל תלמיד.

השועל והחסידה

על פי משל מאת איזופוס

שועל אחד פנה באדיבות לחסידה, והזמין אותה לארוחה. אמר השועל לחסידה:
"הכנתי ארוחה נהדרת. יהיה נעים לאכל אותה יחד. בואי לאכל אצלי".

"תודה, שועל", ענתה החסידה, "אבוא ברצון!"

ערך השועל את השלחן, והגיש מרק נפלא וריחני בשתי צלחות עגלות ושטוחות.
"בתאבון!" אמר השועל וגמע מן המרק בקולניות. נקרה החסידה בצלחת, ולא
יכלה לאכל.

'כך מארח השועל את ידידיו?' חשבה לעצמה החסידה הרעבה, ואמרה בקול:
"תודה על הארוחה הנהדרת. אני מזמינה אותך לבוא מחר לארוחה בביתי".

"אבוא בשמחה רבה", ענה השועל.

למחרת ערכה החסידה שלחן חגיגי, והציבה עליו שני גביעים דקים מאוד וגבוהים
מאוד. היא מזגה לתוכם מרק נהדר, חיכה אל האורח וברכה בקול: "בתאבון!"
הכניסה החסידה את מקורה הארוך אל תוך הגביע שלה ואכלה מן המרק בהנאה.
הביט השועל בגביע, התמלא פיו ריר מרב רעב, והוא הרכין ראשו בבושה.

השועל והחסידה

על פי משל מאת איזופוס

שועל אחד פנה באדיבות לחסידה, והזמין אותה לארוחה. אמר השועל לחסידה:
"הכנתי ארוחה נהדרת. יהיה נעים לאכול אותה יחד. בואי לאכול אצלי".

"תודה, שועל", ענתה החסידה, "אבוא בֶּרֶצוֹן!"

עָרַךְ השועל את השולחן, והגיש מֶרֶק נפלא וְרִיחָנִי בִשְׁתֵּי צִלְחוֹת עֲגוּלוֹת וּשְׂטוּחוֹת.
"בתיאבון!" אמר השועל וגִּמַּע מִן הַמֶּרֶק בַּקוֹלָנוּת. נִיקְרָה הַחֲסִידָה בַּצִּלְחַת, וְלֹא
יָכְלָה לֵאכּוֹל.

'כך מֵאָרַח הַשּׁוּעַל אֶת יְדִידוֹ? חֲשַׁבָה לַעֲצֵמָה הַחֲסִידָה הָרַעֲבָה, וְאָמְרָה בְּקוֹל:
"תודה על הארוחה הנהדרת. אני מְזַמֵּינָה אוֹתָךְ לָבוֹא מִחַר לַאֲרוּחָה בְּבֵיתִי".

"אבוא בְּשִׁמְחָה רַבָּה", עָנָה הַשּׁוּעַל.

לְמוֹחָרֶת עָרְכָה הַחֲסִידָה שולחן חגיגי, וְהִצִּיבָה עֲלָיו שְׁנֵי גְבִיעִים דְּקִים מְאֹד וְגִבּוֹהִים
מְאֹד. הִיא מְזַגָּה לְתוֹכָם מֶרֶק נֶהְדָּר, חִיִּיכָה אֶל הָאוֹרֶחַ וּבִירְכָה בְּקוֹל: "בתיאבון!"
הִכְנִיסָה הַחֲסִידָה אֶת מְקוֹרָהּ הָאוֹרֶךְ אֶל תוֹךְ הַגְּבִיעַ שֶׁלָּהּ וְאָכְלָה מִן הַמֶּרֶק בְּהֵנָּא.
הִבִּיט הַשּׁוּעַל בְּגִבִּיעַ, הִתְמַלֵּא פִּיו רִיר מְרֹב רָעֵב, וְהוּא הִרְכִּין רֹאשׁוֹ בְּבוֹשָׁה.

השועל והחסידה

על פי משל מאת איזופוס

שועל אחד פנה באדיבות לחסידה, והזמין אותה לארוחה. אמר השועל לחסידה:
"הכנתי ארוחה נהדרת. יהיה נעים לאכול אותה יחד. בואי לאכול אצלי".

"תודה, שועל", ענתה החסידה, "אבוא בֶּרְצוֹן!"

עָרַךְ השועל את השולחן, והגיש מֶרֶק נפלא וְרִיחָנִי בשתי צלחות עגולות ושטוחות.
"בתיאבון!" אמר השועל וגִמַע מן המֶרֶק בקול־נִיּוֹת. נִיקְרָה החסידה בצלחת, ולא
יכלה לאכול.

"כך מֵאָרַח השועל את יְדִידָיו? חשבה לעצמה החסידה הֶרְעֵבָה, ואמרה בְּקוֹל:
"תודה על הארוחה הנהדרת. אני מזמינה אותך לבוא מחר לארוחה בביתי".
"אבוא בשמחה רבה", ענה השועל.

לְמוֹחָרַת עָרְכָה החסידה שולחן חגיגי, והֶצִיבָה עליו שני גְבִיעִים דקים מאוד וגבוהים
מאוד. היא מְזַגָה לְתוֹכָם מֶרֶק נהדר, חִיִּיכָה אל האוֹרֶחַ וּבִירְכָה בְּקוֹל: "בתיאבון!"
הכניסה החסידה את מְקוֹרָה הארוך אל תוך הגְבִיעַ שלה ואכלה מן המֶרֶק בְּהֵנָאָה.
הִבִּיט השועל בגְבִיעַ, הִתְמַלֵּא פִּיו רִיר מְרֹב רָעֵב, והוא הֶרְכִּין רֹאשׁוֹ בְּבוֹשָה.

הפקת מידע מתמונות: תמונות של שועל וחסידה -

מאפיינים חיצוניים שלהם

הידעת?!

השועל הוא טורף ממשפחת הכלביים. אוזניו של השועל גדולות ופניו ארוכות, בעלות אף מחודד. רגליו דקות וזנבו פרוותי. השועל נחשב "אוכל-כול": הוא אוכל מכרסמים, עופות, חרקים, לטאות, ביצים ופירות. בנוסף, הוא ניזון גם משאירות מזון של האדם.

החסידה, לעומת זאת, היא ציפור גדולה. יש לה רגליים גבוהות ומקור ארוך, ישר וחד. גובהה כמטר. החסידה אוכלת בעיקר חרקים, דגים, נחשים, מכרסמים קטנים וצפרדעים.

משחק זיכרון – מילים נרדפות השועל והחסידה

בנימוס

באדיבות

שתה

גמע

בקול רם

בקולניות

הזיזה את מקורה

ניקרה

משחק זיכרון – מילים נרדפות השועל והחסידה

הניחה

הציבה

חש רעב גדול

התמלא פיו ריר

התבייש

הרכין ראשו בבושה

בשמחה

ברצון

משחק זיכרון – מילים נרדפות השועל והחסידה

סידר

ערר

שפכה

מזגה

התבונן

הביט

אנלוגיות מורפולוגיות – שייכות חבורה, באמצעות משחק מסלול

משחק תמרון מילים

מה צריך? לוח משחק, כרטיסי משחק, קובייה, כלי משחק כמספר השחקנים
הוראות המשחק:

- מניחים את לוח המשחק במרכז ומחלקים לכל שחקן כלי משחק.
- כל משתתף מטיל את הקובייה בתורו ומתקדם כמספר הצעדים הרשום עליה.
- אם הגעתם לסולם, טפסו במעלה הסולם עד למשבצת שבה הוא מסתיים.
- אם הגעתם לראש הנחש, החליקו עליו עד למשבצת שבה נמצא זנבו.
- אם הגעתם לסימן ? קחו "כרטיס שאלה" וענו עליה.
- אם הגעתם לסימן ! קחו "כרטיס הפתעה" ופעלו לפיו.
- הראשון שמסיים את המסלול הוא המנצח.

כרטיסיות שאלה (12 כרטיסיות)

בכל כרטיסיה חסרה צורת שייכות אחת: פרודה או חבורה.
עליכם להשלים את הצורה החסרה כדי להתקדם במשחק.

משחק מסלול השועל והחסידה | כרטיסיות שאלה

הראש שלו	הבן שלו
ראשו	_____

הידידים שלו	_____
ידידיו	חבריו

המקור שלה	_____
מקורה	ארנקה

הצלחת שלי	הבית שלי
_____	ביתי

השולחן שלה	האדיבות שלה
שולחנה	_____

המשפחה שלו	הפה שלו
_____	פיו

משחק מסלול השועל והחסידה | כרטיסיות שאלה

החבר שלי	החדר שלי
חברי	_____

המעשים שלו	הילדים שלו
_____	ילדיו

המזון שלה	הגביע שלה
מזונה	_____

היד שלה	המורה שלה
ידה	_____

הבגדים שלה	הנעליים שלה
בגדיה	_____

הפירות שלו	האחיות שלו
_____	אחיותיו

יוסף בעל החלומות

פעילות טרום קריאה:

משחק דאבל – כהכנה לקראת הקריאה העצמית

לפני הכניסה לטקסט אפשר להציע לתלמידים משחק דאבל. באמצעות המשחק הקוראים יכולים להתייחד עם מילות מפתח מתוך הטקסט, טרם קריאתו. המילים במשחק לקוחות מן הטקסט ונוספו עוד מילים המשמשות כמסיחים. מילים מסיחות יכולות להיות דומות מבחינה אורתוגרפית או מורפולוגית למילות המטרה. רשימת המילים והמסיחים למשחק הדאבל:

מסיחים	מילות מטרה מתוך הטקסט
	יוסף
	שמש
חלונות	חלומות
	משתחוים
שליט	שולט
קובעים	כוכבים
לזכור	למכור
חוכמה	חוכמתו
שיבושים	שיבולים
	אלומות
	בעל כוח
	יועץ
פתר	פותר
כישלון	כישרון
	ירח
אחים	אָחיו
	כוונה
מצרים	
פרעה	

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**הקראה קולית**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

פעילות 1: תרגול שם המספר

הפקת מידע מסרטון: הזמינו את התלמידים לצפות ב**סרטון "אה ועשר תמיד זכר" / מור קנדי**

מה למדתם מתוך הצפייה בסרטון?

יש שתי אפשרויות לתרגול שם המספר: **משחק התאמה/זיכרון ומשחק קובייה**.

1. משחק התאמה/זיכרון:

יש לגזור את כרטיסיות המספר והשם ולהניח אותן על השולחן בשני מקבצים כשפניהן כלפי מעלה. על התלמידים למצוא זוגות – להתאים בין המספר לשם המספר.

אפשר להרחיב את השיח לדוגמאות נוספות של שמות מספר ביחיד וברבים, בזכר ובנקבה ולדון במאפייניהם הדומים והשונים, לדוגמה: הסיומת "עשר" לרבים לעומת הסיומת "עשרה" לרבות: אחד עשר, שנים עשר לעומת אחת עשרה, שתיים עשרה.

2. משחק קובייה – שם המספר:

המשחק כולל שתי פריסות של קוביות לגזירה ולהרכבה.

ציוד: פריסות של הקוביות, מספרים, דבק.

קובייה מספר 1 – שמות

קובייה מספר 2 – מספרים

התלמידים צריכים להטיל שתי קוביות ולומר את הצירוף של מספר ושם בצורה תקינה.

כל השמות בתצורת רבים/רבות: אלומות, יועצות, חלומות, אחיות, כוכבים, אחים.

המילים לקוחות מהסיפור ולכן אפשר לכוון את התלמידים להסתייע בהקשר ולהציע הוראה מפורשת של אופן הגיית שם המספר בהתאמה למין.

אפשר לבנות ביחד את **הקובייה**: מורים ותלמידים.

הנחייה לתלמידים: הרכיבו את שתי הקוביות ושחקו

פעילות 2: שייכות חבורה ופרודה

חקירת מילים – נחזור לסיפור "יוסף בעל החלומות" ונראה שבסיפור יש מילים מתצורת השייכות החבורה: חלומותיו, אחיו, חוכמתו. בפעילות נחקור את המילים הללו ונלמד את תצורת הכתיב של השייכות החבורה. בדף לתלמיד יש הסבר על צורת השייכות החבורה והפרודה בליווי דוגמה.

- הציגו לתלמידים את המילים "חלומותיו" ו"אחיו".
 - בקשו מהתלמידים לאתר את המילים בסיפור ולקרוא את המשפטים שבהם המילים מופיעות.
 - בקשו מהתלמידים לזהות את הרכיבים שמהם המילה מורכבת.
 - נזהה את מילת הבסיס: חלומות+יו (חלומות); אח+יו (אחים)
 - נזהה את האותיות המתווספות למילת הבסיס. נגדיר איזו משמעות התוספת מוסיפה למילת הבסיס: שייך לו = שלו.
 - נציין דוגמאות נוספות המוכרות לתלמידים מהשפה הבנויות בצורה זו.
 - נבקש מן התלמידים להוסיף לרשימה עוד מילים הבנויות בצורה דומה: מילת בסיס בצורת רבים + תוספת שייכות.
 - נזהה את השמטת האות ם סופית בתצורת הרבים: האחים שלו – אחיו.
 - נבחן את ההבדל בין שתי המילים:
1. חלומותיו – הטיית רבות (אין שינוי ואין השמטה, רק הוספה של הצירוף יו).
 2. אחיו – הטיית רבים (יש שינוי, יש השמטה של ם הסופית והוספה של ו).

דוגמאות למילים הבנויות בצורה דומה	המשמעות שהתוספת מוסיפה למילת הבסיס	השינוי בשייכות החבורה	מילת הבסיס	משמעות המילה	
מחשבותיו, זיכרונותיו, נשיקותיו, רגשותיו	שלו	תוספת של יו אין שינוי במילת הבסיס	חלומות	החלומות שלו (של יוסף)	חלומותיו
ילדיו, הוריו, ספריו, חבריו	שלו	תוספת של האות ו השמטה של ם סופית ממילת הבסיס	אחים	האחים שלו (של יוסף)	אחיו

פעילות לתרגול השייכות החבורה:

1. השלמת צורת השייכות הפרודה או החבורה בטבלה; מומלץ לבקש מהתלמידים לקרוא את המילים בצורתן החבורה ברצף.
2. גזירת הכרטיסים לצורך משחק זיכרון, התאמת צורת שייכות חבורה לצורת שייכות פרודה. ציוד: טבלה שייכות פרודה/שייכות חבורה, כלי כתיבה, מספריים

פעילות 3: חוקרים צירופי מילים – סמיכות

בסיפור "יוסף בעל החלומות" כתוב על "אלומות השיבולים" בחלום של יוסף.

נחקור את צירוף המילים "אלומות השיבולים"

- בקשו מהתלמידים לאתר בסיפור את המשפט שמדובר בו על "אלומות השיבולים".
- מה משמעות צירוף המילים "אלומות שיבולים"?
- הידעת?! – מצורף לתלמידים כרטיס ניווט המסביר על צירופי הסמיכות.
- בקשו מהתלמידים לקרוא את הרשימה של צירופי הסמיכות בטבלה ולהוסיף לה צירופי סמיכות נוספים.

בית ספר
יום הולדת
מיץ תפוזים
סדר יום
יציאת מצרים
כובע ים
דג זהב
מכת שמש
בית כנסת
מכונת כביסה
תחנת רכבת

תרגול צירופי הסמיכות באמצעות משחק זיכרון

- הנחו את התלמידים להשלים את צורת הסמיכות החסרה בטבלה.
- לאחר שיסיימו בקשו מהם לקרוא את העמודה של סמיכות חבורה ברצף.
- גזרו את הכרטיסיות ושחקו במשחק הזיכרון.

סמיכות פרודה	סמיכות חבורה
השרים של פרעה	
	מלך מצרים
הממלכה של פרעה	
	אלומת השיבולים
הפותר של החלומות	
	יועץ המלך
החדר של האחות	
	כיתת לימוד
בקבוק של מים	
	תלמידי הכיתה

יוסף בעל החלומות

בתורה מספר על יוסף בעל החלומות. יוסף היה נזהג לחלם הרבה חלומות. הוא תמיד היה זוכר את חלומותיו ונזהג לפתר אותם, כלומר הוא נסה להבין את המשמעות של החלומות ואת הכוונה שלהם.

יוסף אהב לספר את החלומות לאחד עשר אחיו. בכל חלומותיו ראה יוסף את עצמו בעל כוח ושולט באחרים, וכאשר הוא ספר את חלומותיו לאחיו, הם כעסו עליו מאוד. לילה אחד חלם יוסף כי השמש, הירח ואחד עשר הכוכבים משתחוים לו, וכי אֱלֹמֹת השבולים של אחיו משתחוות לאֱלֹמָה שלו. כאשר ספר יוסף את החלום לאחיו, הם החליטו למכר אותו לאנשים ממצרים.

יוסף הגיע למצרים, ושם נתגלה הכשרון שלו כפותר חלומות. תחלה פתר יוסף את החלומות של שרי פרעה, מלך מצרים, ואחר כך – גם את החלומות של פרעה. במהרה בלט יוסף בחכמתו, והפך לשר וליועץ חשוב בממלכת פרעה.

יוסף בעל החלומות

בתורה מסופר על יוסף בעל החלומות. יוסף היה נוהג לחלום הרבה חלומות. הוא תמיד היה זוכר את חלומותיו ונוהג לפתור אותם, כלומר הוא ניסה להבין את המשמעות של החלומות ואת הכוונה שלהם.

יוסף אהב לספר את החלומות לאחד עשר אחיו. בכל חלומותיו ראה יוסף את עצמו בעל כוח ושולט באחרים, וכאשר הוא סיפר את חלומותיו לאחיו, הם כעסו עליו מאוד. לילה אחד חלם יוסף כי השמש, הירח ואחד עשר הכוכבים משתחוים לו, וכי אלוהות השיבולים של אחיו משתחוות לאלוהת שלו. כאשר סיפר יוסף את החלום לאחיו, הם החליטו למכור אותו לאנשים ממצרים.

יוסף הגיע למצרים, ושם נתגלה הכישרון שלו כפותר חלומות. תחילה פתר יוסף את החלומות של שרי פרעה, מלך מצרים, ואחר כך – גם את החלומות של פרעה. במהרה בלט יוסף בחוכמתו, והפך לשר וליועץ חשוב בממלכת פרעה.

יוסף בעל החלומות

בתורה מסופר על יוסף בעל החלומות. יוסף היה נוהג לחלום הרבה חלומות. הוא תמיד היה זוכר את חלומותיו ונוהג לפתור אותם, כלומר הוא ניסה להבין את המשמעות של החלומות ואת הכוונה שלהם.

יוסף אהב לספר את החלומות לאחד עשר אחיו. בכל חלומותיו ראה יוסף את עצמו בעל כוח ושולט באחרים, וכאשר הוא סיפר את חלומותיו לאחיו, הם כעסו עליו מאוד. לילה אחד חלם יוסף כי השמש, הירח ואחד עשר הכוכבים משתחוים לו, וכי אלוהות השיבולים של אחיו משתחוות לאלוהת שלו. כאשר סיפר יוסף את החלום לאחיו, הם החליטו למכור אותו לאנשים ממצרים.

יוסף הגיע למצרים, ושם נתגלה הכישרון שלו כפותר חלומות. תחילה פתר יוסף את החלומות של שרי פרעה, מלך מצרים, ואחר כך – גם את החלומות של פרעה. במהרה בלט יוסף בחוכמתו, והפך לשר וליועץ חשוב בממלכת פרעה.

משחק דאבל - תרגול מילים מהסיפור "יוסף בעל החלומות"

הוראות המשחק:

המשחק כולל 24 כרטיסיות.

- חלקו את הכרטיסיות שווה בשווה בין השחקנים.
- כל שחקן מניח את הערמה שלו כשהמילים בקלפים כלפי מטה.
- בכל תור השחקנים הופכים ביחד קלף אחד מהערמה שלהם.
- השחקן הראשון שמזהה שתי מילים זהות בשתי הכרטיסיות מכריז "דאבל"
- וקורא את המילה. אם אכן צדק ושתי המילים זהות, הוא זוכה בשתי הכרטיסיות. אם טעה, השחקן השני מקבל את שתי הכרטיסיות.
- השחקן שזכה במספר הכרטיסיות הגדול ביותר הוא המנצח!

דאבל יוסף בעל החלומות

מִשְׁמָעוֹת חֲלוֹמוֹת
שׁוֹלֵט מִשְׁתַּחֲוִיִּים

יוֹסֵף שֶׁמֶשׁ
לְמַכּוֹר חֹכְמָתוֹ

פּוֹתָר אֱלוֹמוֹת
שֶׁמֶשׁ בַּעַל כּוֹחַ

מִשְׁתַּחֲוִיִּים חֶלֶם
כּוֹכְבִּים חֹכְמָתוֹ

כָּוֹנָה שִׁיבּוּלִים
יֹסֵף יָרַח

חֹכְמָה כּוֹכְבִּים
חֲלוֹמוֹת שִׁיבּוּלִים

מִשְׁמָעוֹת יוֹעֵץ
שִׁיבּוּלִים פּוֹתָר

יוֹסֵף כּוֹכְבִּים
בַּעַל כּוֹחַ חֶלֶם

דאבל יוסף בעל החלומות

חלומות מצרים

יועץ פרצה

ירח אלומות

יועץ פרעה

חלום ירח

יבולים פרעה

מצרים פותר

שולט חלום

פותר כישרון

אחים בעל כוח

חוכמתו שמש

אלומות שיבולים

כוונה חלם

אלומות מצרים

אחיו משתחוים

שופט כישרון

דאבל יוסף בעל החלומות

אָחיו שולט כישלון למכור	כישרון בעל כוח שולט למכור
כוונה חוכמתו חלם כישרון	מצרים אָחיו משמעות פרעה

לומדים להתאים את שם המספר למילים

צפו בסרטון הבא:

[סרטון של מור קנדי – 'אה ועשר תמיד זכר'.](#)

לאחר הצפייה בסרטון שוחחו ביניכם: מה למדתם מתוך הצפייה בסרטון?

שחקו – התאמת שם המספר למילה

הנחיות:

- גזרו את הכרטיסיות.
- שימו לב, הכרטיסיות מתחלקות לשני סוגים: כרטיסיות "מספר" וכרטיסיות "שם המספר".
- הניחו את הכרטיסיות פרוסות כשהפנים כלפי מעלה. עדיף להפריד את הכרטיסיות ל ולהניח אותן בשני מקבצים על השולחן, אלה מול אלה.
- כל שחקן בתורו צריך למצוא זוג כרטיסיות ולהתאים בין המספר לשם המספר.
- אם השחקן ענה נכון, הוא אוסף אליו את שתי הכרטיסיות.
- אם השחקן טעה, הכרטיסיות נשארות על השולחן והתור עובר לשחקן הבא.
- אפשר להשתמש באותן כרטיסיות בשלב הבא גם למשחק הזיכרון.

יוסף בעל החלומות – לומדים להתאים את שם המספר למילים

אחד

ירח 1

אחת

שמש 1

אחד עשר

11 אחיו

אחת עשרה

11 אלומות

יוסף בעל החלומות – לומדים להתאים את שם המספר למילים

שנים עשר

12 כוכבים

שתים עשרה

12 אחיות

שלושה עשר

13 שרים

שלוש עשרה

13 חברות

יוסף בעל החלומות – לומדים להתאים את שם המספר למילים

ארבעה עשר

14 יעצים

ארבע עשרה

14 יעצות

משחק קובייה להדפסה

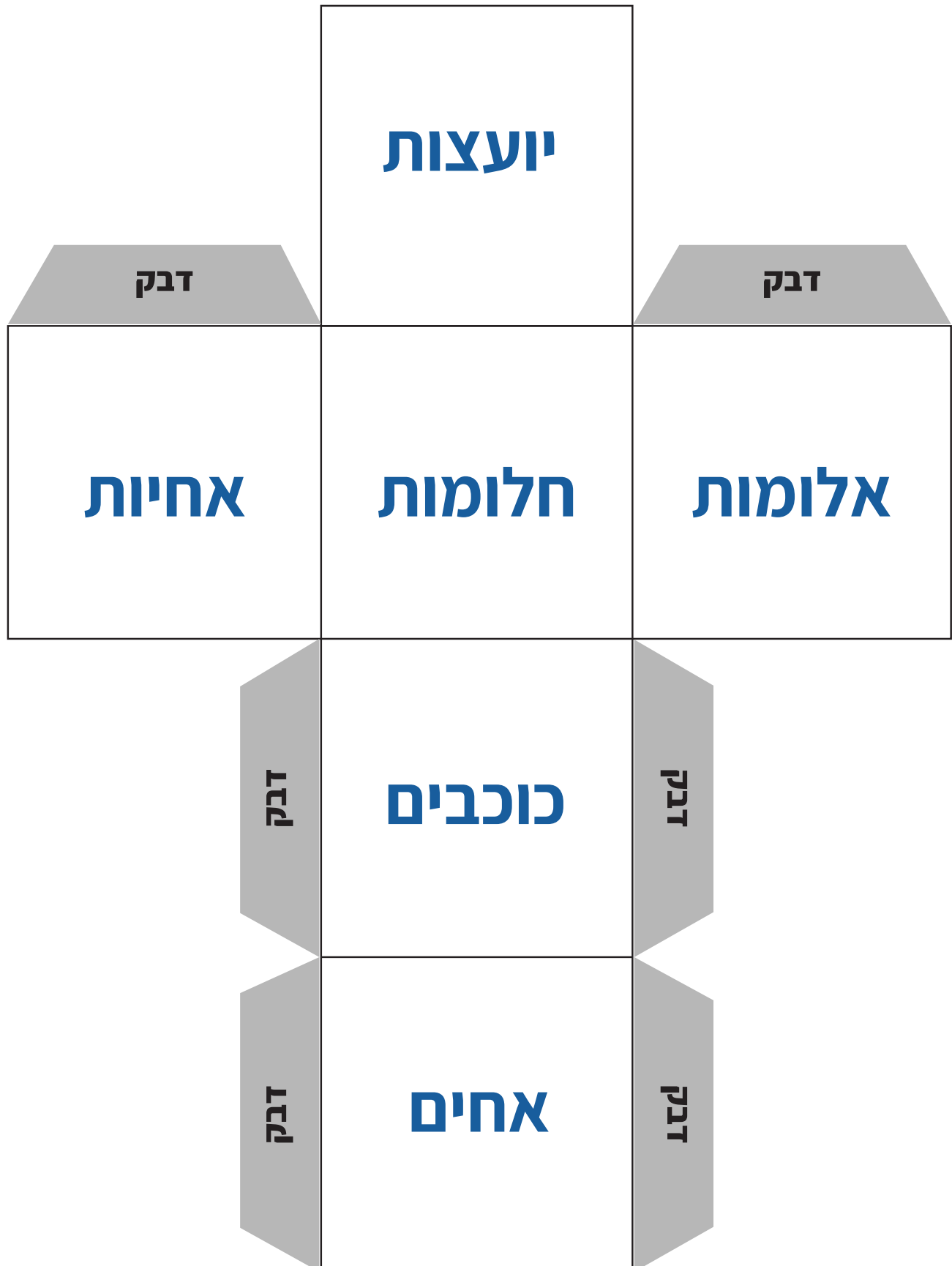
הכינו משחק קובייה לתרגול התאמת שם המספר למילה.
לפניכם שתי קוביות להדפסה – אחת עם מספרים ואחת עם שמות.
גזרו את הפריסה של הקוביות והרכיבו את הקוביות. היעזרו בדבק לחיבור
דפנות הקוביה.

הנחיות למשחק:

כל שחקן בתורו מטיל את שתי הקוביות ואומר בקול את המספר שיצא.
הקפידו להתאים את שם המספר למילה.

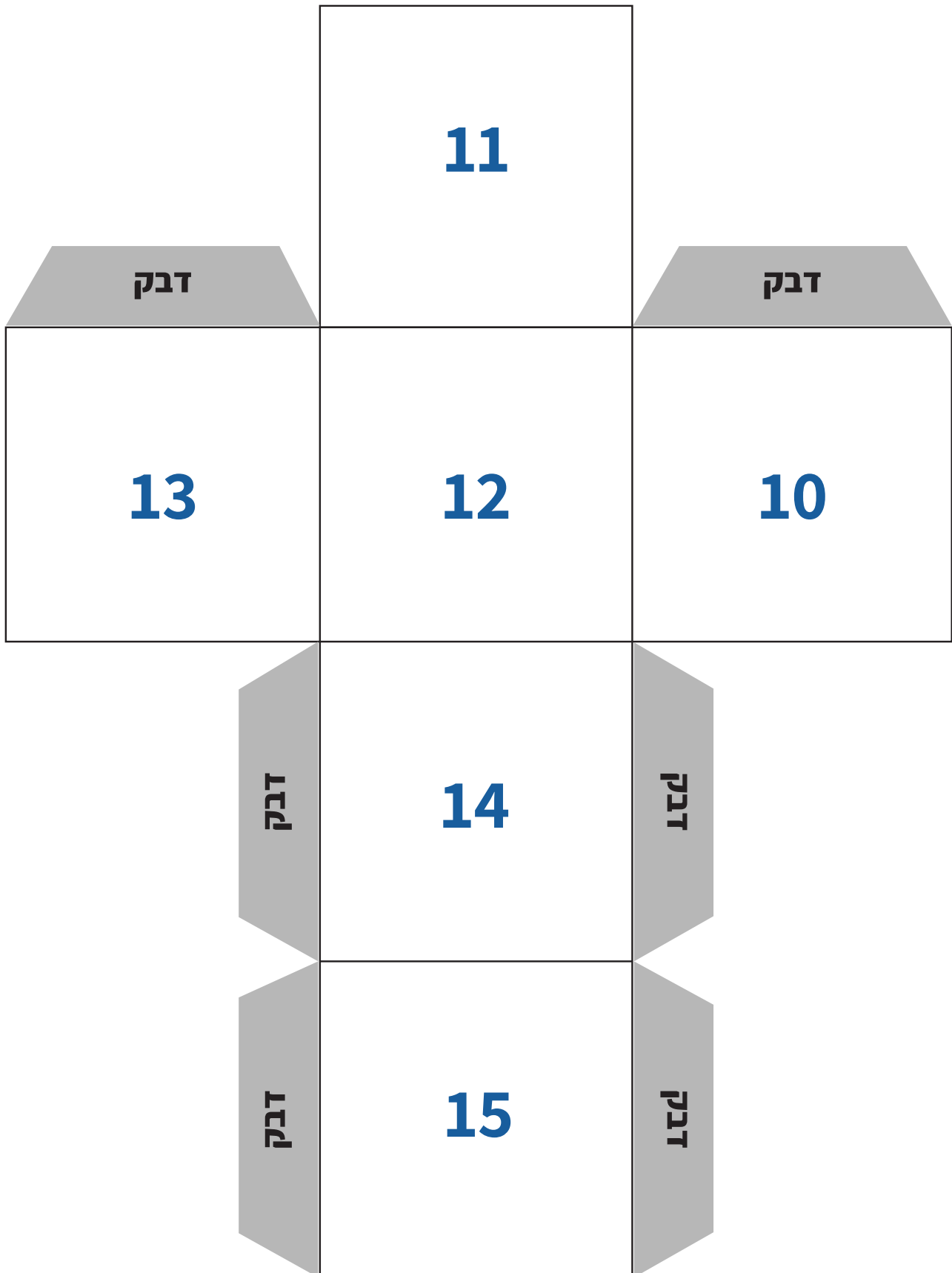

יוסף בעל החלומות - לומדים להתאים את שם המספר למילים

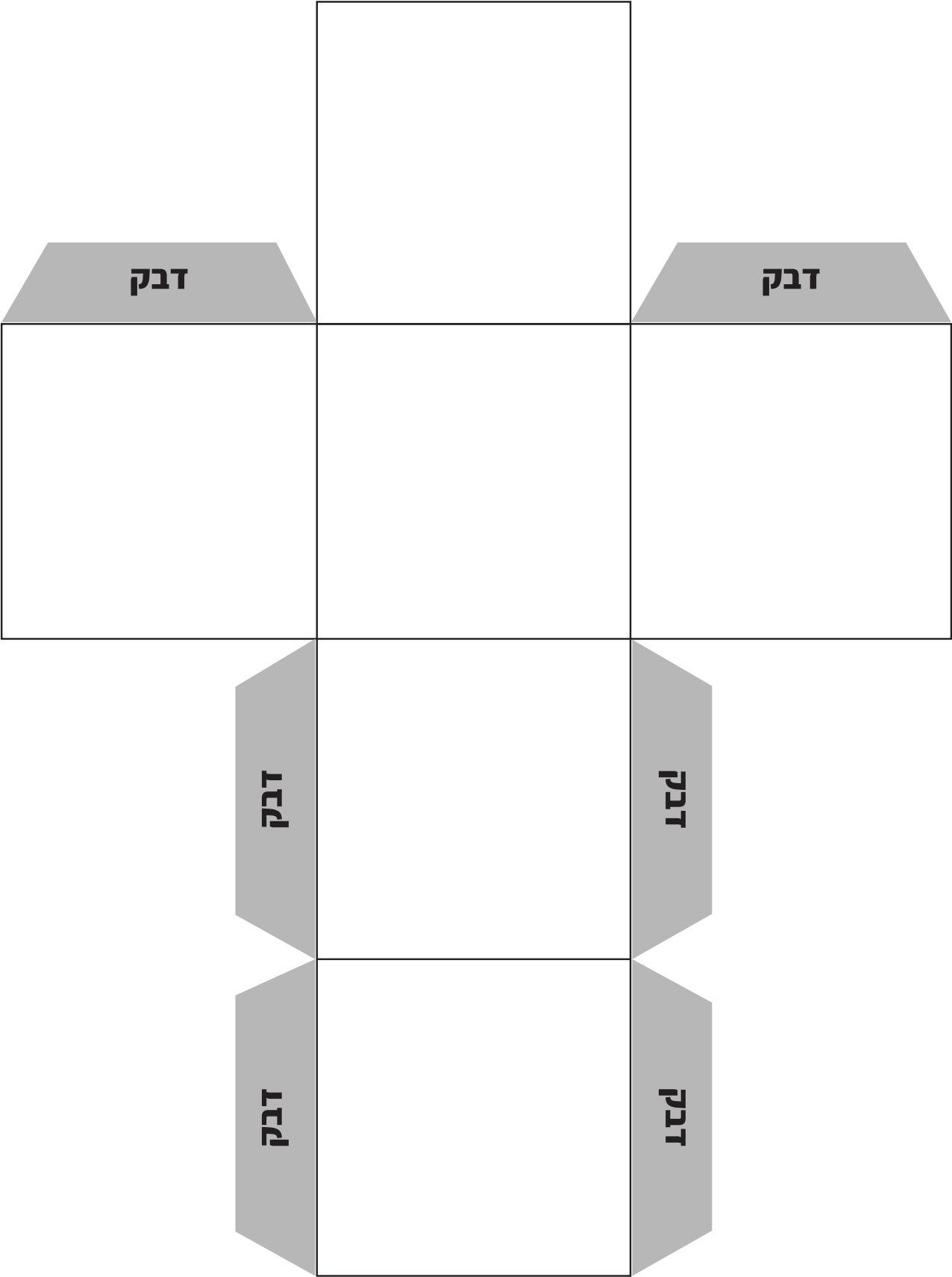

יוסף בעל החלומות – לומדים להתאים את שם המספר למילים

יוסף בעל החלומות - קובייה ריקה למילוי

חוקרים מילים

בסיפור "יוסף בעל החלומות" כתוב על חלומותיו של יוסף.
אתרו בסיפור משפטים שבהם מסופר על חלומותיו של יוסף.
קראו את המשפטים.
נחקור את המילה חלומותיו.
חקרו את המילה לפני ההנחיות.

שְׁלֵבִים בַּחֲקִירַת הַמִּילָה

- 1 מה משמעות המילה "חלומותיו"?
- 2 מהי מילת הבסיס?
- 3 מהן התוספות שהתווספו למילת הבסיס?
- 4 מהי המשמעות שמוסיפה כל תוספת למילת הבסיס?
- 5 מצאו מילים נוספות בשפה הבנויות בצורה דומה למילה 'חלומותיו'.
לדוגמה: ספריו

חלומותיו	המילה
	משמעות המילה
	מילת הבסיס
	התוספת שהתווספה למילת הבסיס
	המשמעות שמוסיפה התוספת למילת הבסיס
	דוגמאות למילים הבנויות בצורה דומה

הידעת?!

יש לנו שתי דרכים לבטא מצבים שבהם משהו או מישהו שייך לנו.
מצבים אלה נקראים "שייכות".

שייכות חבורה – כאשר כינוי השייכות מתחבר לשם למילת הבסיס (חלומותיו)
שייכות פרודה – כאשר כינוי השייכות נפרד מהשם (החלומות שלו)

חוקרים מילים

נחקור את המילה: **אָחיוּ**

אתרו בסיפור משפטים שבהם מדובר על **אָחיוּ** של יוסף.

קראו את המשפטים.

חקרו את המילה לפי השלבים בחקירת מילה.

אחיו	המילה
	משמעות המילה
	מילת הבסיס
	התוספת שהתווספה למילת הבסיס
	המשמעות שמוסיפה התוספת למילת הבסיס
	דוגמאות למילים הבנויות בצורה דומה

חוקרים מילים

נערוך השוואה בין המילים "חלומותיו" ו"אחיו".

הגדירו במה המילים דומות מבחינת מבנה המילה.

הגדירו במה המילים שונות.

נסחו את המסקנה שלכם בעקבות החקירה ובעקבות ההשוואה.

חקירה של מבנה המילה	
השוואה בין המילים חלומותיו ואחיו	
	דמיון
	שוני
	מסקנה

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון

יוסף בעל החלומות

השלימו את צורת השייכות החסרה.

קראו את כל הכרטיסיות של השייכות החבורה ברצף.

גזרו את הכרטיסיות ושחקו במשחק הזיכרון.

שייכות חבורה

שייכות פרודה

החלומות שלו

אחיו

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון, יוסף בעל החלומות

האלומה שלו

אלומותיו

הכישרון שלו

חוכמתו

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון, יוסף בעל החלומות

היועץ שלו

הכּוֹנוֹת שלו

פּוֹכְבִּיּוֹ

החלום שלו

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון, יוסף בעל החלומות

אֶחָיו

חוקרים צירופי מילים

בסיפור "יוסף בעל החלומות" כתוב על אֱלֹמֹת הַשִּׁבּוּלִים בחלום של יוסף.

נחקור את צירוף המילים אֱלֹמֹת הַשִּׁבּוּלִים.

אתרו בסיפור את המשפט שבו מדובר על אֱלֹמֹת הַשִּׁבּוּלִים.

מה משמעות צירוף המילים אֱלֹמֹת שִׁבּוּלִים?

הידעת?!

אֱלֹמֹת שִׁבּוּלִים הוא צירוף של שני שמות שיש ביניהם קשר מסוים ולפעמים גם משמעות חדשה.

לדוגמה: בית ספר

מצב כזה בשפה נקרא סְמִיכוֹת (שני שמות הסמוכים זה לזה וקשורים זה לזה).

אפשר לומר אותם בצורה פְּרוּדָה: אֱלֹמֹת של שִׁבּוּלִים.

שם + של + שם

אפשר לומר אותם בצורה חֲבוּרָה: אֱלֹמֹת שִׁבּוּלִים.

חוקרים צירופי מילים

קראו את הרשימה הבאה של צירופי הסמיכות.

הוסיפו לרשימה צירופי סמיכות נוספים.

קראו את הרשימה ברצף.

בית ספר
יום הולדת
מיץ תפוזים
סדר יום
יציאת מצרים
כובע ים
דג זהב
מכת שמש
בית כנסת
מכונת כביסה
תחנת רכבת

מתרגלים צירופי סמיכות במשחק

השלימו את צורת הסמיכות החסרה.

קראו ברצף את העמודה של הסמיכות החבורה.

גזרו את הכרטיסיות ושחקו במשחק הזיכרון.

סמיכות חבורה

סמיכות פרודה

השרים של פרעה

מלך מצרים

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון, יוסף בעל החלומות

הממלכה של פרעה

אלומת השיבולים

הפותר של החלומות

יועץ המלך

משחקים ומתרגלים | משחק הזיכרון, יוסף בעל החלומות

החדר של האחות

כיתת לימוד

בקבוק של מים

תלמידי הכיתה

האב והבנים

פעילות טרום קריאה:

משחק זיכרון של הפכים מתוך הטקסט.
כהכנה לקריאה, משחק הזיכרון יוצר היכרות ראשונה עם מילות מפתח מן הטקסט ומאפשר התייחדות עימן והבנת משמעותן. באופן זה הוא גם מסייע בהעשרת אוצר המילים.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**[הקראה קולית](#)**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

פעילות 1: משחק רביעיות – משפחות מילים מאותו שורש

כל משפחת מילים כוללת את השורש המשותף של המילים (ראש המשפחה) וארבע הטיות שונות החוזרות על עצמן:

1. נסתרים בעבר – הם שמעו
2. נסתרת בעבר – היא שמעה
3. שם פועל – לשמוע
4. שם פעולה – שמיעה

- החשיפה החוזרת למילים בהטיות השונות מסייעת בהטמעה שלהן ומדגישה את השורש המשותף לכולן.
- אפשר להגדיל לעשות ולפתח שיח עם התלמידים לגבי הדמיון והשוני בין המילים בכל כרטיסייה ובין המילים בכרטיסיות השונות. בכל כרטיסיה הטיות שונות של אותו שורש.
- הדמיון בין הכרטיסיות: ארבע הטיות החוזרות על עצמן.
- השוני בין הכרטיסיות: לכל משפחת מילים יש שורש שונה.
- אפשר להנחות את התלמידים לבקש מילה ספציפית ממשפחת מילים מסוימת ולא להסתפק בשאלה כללית לגבי הרביעייה, לדוגמה: התלמיד ישאל: האם יש לך קלף מהשורש שמ"ע?
- אם השחקן שאליו הופנתה השאלה עונה "כן", יש לעודד אותו להמשיך ולשאול: האם יש לך המילה "שמעו"?
- מומלץ להנחות את התלמידים לקרוא את המילים ברביעיות שהשיגו.

פעילות 2: קלז – בעיה ופתרון

- התרשים בפעילות זו ממחיש באופן ויזואלי את הקשר בין הבעיה לפתרון.
- התלמידים מתבקשים קודם להשלים את הבעיה בתרשים ולאחר מכן להשלים את המילים החסרות בפתרון. פעילות הקלז מזמנת קריאה חוזרת וקריאה מנוטרת הבנה.
- רצוי לתת לתלמידים להתמודד עם המשימה בכוחות עצמם.
- אפשר להזמין את התלמידים לשוחח על שיקולי הדעת בבחירת המילים. מה סייע להם לאתר את המילים. רצוי לאפשר למידת עמיתים ושיח מתלבט המשלב טיעון ושכנוע.
- אם עולה קושי אפשר לתווך ולכוון, לדוגמה: לכוון אותם למשמעות המשפט ולרמזים תחביריים.
- רצוי לעודד את התלמידים לבצע בקרה ולבדוק את עצמם! אם המילים שהשלימו אינן מסתדרות במשפט (למשל התוכן אינו הגיוני, המשפט שהתקבל אינו תקין), יש להחליף אותן במילים אחרות המתאימות יותר.
- המליצו לתלמידים המסוגלים לכך לנסות להשלים את המילים החסרות בלי להיעזר במחסן המילים.
- מומלץ בסוף הפעילות לבקש מהתלמידים לקרוא ברצף גם את הבעיה וגם את הפתרון.

הָאֵב וְהַבָּנִים

ספור עם

לָאֵב זָקֵן אֶחָד הָיוּ חֲמֵשֶׁה בָּנִים. הַבָּנִים רַבּוּ בִּינְיָהֶם כָּל הַזְּמַן. הָאֵב הִזְקֵן בְּקֶשׁ
מֵהַבָּנִים לְהַפְסִיק לָרִיב, אֲבָל הֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ.
יוֹם אֶחָד לָקַח הָאֵב חֲמֵשֶׁה עֲנָפִים. הוּא קָשָׁר אֶת הָעֲנָפִים יַחַד לְחִבְלִיָּה אַחַת, וְקָרָא
לְחֲמֶשֶׁת הַבָּנִים. פָּנָה הָאֵב אֶל הַבֶּן הַבְּכוֹר וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֵּר אֶת חִבְלִית
הָעֲנָפִים".
הַבֶּן הַבְּכוֹר נָסָה וְנִסָּה וְלֹא הִצְלִיחַ. הָאֵב פָּנָה גַּם אֶל הַבָּנִים הָאֲחֵרִים, אֲבָל אֵף אֶחָד
מֵהֶם לֹא הִצְלִיחַ לְשַׁבֵּר אֶת חִבְלִית הָעֲנָפִים.
פָּתַח הָאֵב אֶת הַחִבְלִיָּה, נָתַן לְבֶן הַצָּעִיר עֵנָף אֶחָד וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֵּר אֶת הָעֵנָף".
הַבֶּן הַצָּעִיר שָׁבַר בְּקִלּוֹת אֶת הָעֵנָף.
אָמַר הָאֵב: "בָּנֵי הַיְּקָרִים, אַתֶּם כְּמוֹ הָעֲנָפִים. אִם אַתֶּם חַיִּים יַחַד בְּשָׁלוֹם, אַתֶּם
חֲזָקִים כְּמוֹ חִבְלִית הָעֲנָפִים, וְאִף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם. אֲבָל אִם אַתֶּם רַבִּים,
אַתֶּם חֲלָשִׁים, וְכָל אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם".
חִבְּקוּ הַבָּנִים אֶת הָאֵב הַזֶּקֶן, וְנִשְׁבְּעוּ לַחַיּוֹת יַחַד בְּשָׁלוֹם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

האב והבנים

סיפור עם

לָאֵב זָקֵן אֶחָד הָיוּ חֲמִישָׁה בָּנִים. הַבָּנִים רָבוּ בִּינִיהֶם כָּל הַזְמַן. הָאֵב הִזְקֵן בִּיקָשׁ מֵהַבָּנִים לִהְיוֹת לָרִיב, אֲבָל הֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ.

יוֹם אֶחָד לָקַח הָאֵב חֲמִישָׁה עֵנָּפִים. הוּא קָשָׁר אֶת הָעֵנָּפִים יַחַד לְחִבְלִיָּה אַחַת, וְקָרָא לְחֲמֶשֶׁת הַבָּנִים. פָּנָה הָאֵב אֶל הַבֶּן הַבְּכוֹר וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֹּר אֶת חֲבִילַת הָעֵנָּפִים".

הַבֶּן הַבְּכוֹר נִיסָה וְנִסָּה וְלֹא הִצְלִיחַ. הָאֵב פָּנָה גַּם אֶל הַבָּנִים הָאֲחֵרִים, אֲבָל אֵף אֶחָד מֵהֶם לֹא הִצְלִיחַ לְשַׁבֹּר אֶת חֲבִילַת הָעֵנָּפִים.

פָּתַח הָאֵב אֶת הַחֲבִילָה, נָתַן לְבֶן הַצְעִיר עֵנָף אֶחָד וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֹּר אֶת הָעֵנָף".

הַבֶּן הַצְעִיר שָׁבַר בְּקִלּוֹת אֶת הָעֵנָף.

אָמַר הָאֵב: "בְּנֵי הַיִּקְרִים, אַתֶּם כְּמוֹ הָעֵנָּפִים. אִם אַתֶּם חַיִּים יַחַד בְּשָׁלוֹם, אַתֶּם חֲזָקִים כְּמוֹ חֲבִילַת הָעֵנָּפִים, וְאִף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְשַׁבֹּר אֶתְכֶם. אֲבָל אִם אַתֶּם רְבִים, אַתֶּם חֲלָשִׁים, וְכָל אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁבֹּר אֶתְכֶם".

חִיבְּקוּ הַבָּנִים אֶת הָאֵב הַזֶּקֶן, וְנִשְׁבְּעוּ לַחַיּוֹת יַחַד בְּשָׁלוֹם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

האב והבנים

סיפור עם

לָאֵב זָקֵן אֶחָד הָיוּ חֲמִישָׁה בָּנִים. הַבָּנִים רַבּוּ בִּינְיָהֶם כָּל הַזְּמַן. הָאֵב הִזְקֵן בִּיקֶשׁ מֵהַבָּנִים לִהְפָּסִיק לָרִיב, אֲבָל הֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ.

יוֹם אֶחָד לָקַח הָאֵב חֲמִישָׁה עֲנָפִים. הוּא קָשָׁר אֶת הָעֲנָפִים יַחַד לְחִבְלִילָה אַחַת, וְקָרָא לְחֲמֶשֶׁת הַבָּנִים. פָּנָה הָאֵב אֶל הַבֵּן הַבְּכוֹר וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֹּר אֶת חִבְלִילַת הָעֲנָפִים". הַבֵּן הַבְּכוֹר נִיסָה וְנִסָּה וְלֹא הִצְלִיחַ. הָאֵב פָּנָה גַּם אֶל הַבָּנִים הָאֲחֵרִים, אֲבָל אֵף אֶחָד מֵהֶם לֹא הִצְלִיחַ לְשַׁבֹּר אֶת חִבְלִילַת הָעֲנָפִים.

פָּתַח הָאֵב אֶת הַחִבְלִילָה, נָתַן לְבֵן הַצֶּעִיר עֵנָף אֶחָד וְאָמַר לוֹ: "נִסֶּה לְשַׁבֹּר אֶת הָעֵנָף". הַבֵּן הַצֶּעִיר שָׁבַר בְּקִלּוֹת אֶת הָעֵנָף.

אָמַר הָאֵב: "בְּנֵי הַיִּקְרִים, אַתֶּם כְּמוֹ הָעֲנָפִים. אִם אַתֶּם חַיִּים יַחַד בְּשָׁלוֹם, אַתֶּם חֲזָקִים כְּמוֹ חִבְלִילַת הָעֲנָפִים, וְאֵף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְשַׁבֹּר אֶתְכֶם. אֲבָל אִם אַתֶּם רְבִים, אַתֶּם חֲלָשִׁים, וְכָל אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁבֹּר אֶתְכֶם".

חִיבְּקוֹ הַבָּנִים אֶת הָאֵב הַזֶּקֶן, וְנִשְׁבְּעוּ לַחְיּוֹת יַחַד בְּשָׁלוֹם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

משחק זיכרון – מילים הפכים האב והבנים

חלשים

חזקים

יחיד

רבים

צעיר

זקן

נכשל

הצליח

משחק זיכרון – מילים הפכים האב והבנים

סָגַר

פָּתַח

לָקַח

נָתַן

קָשָׁה

קָל

לְהַשְׁלִים

לְרִיב

משחק זיכרון – מילים הפכים האב והבנים

לתקן

לשבור

בן זקונים

בן בכור

משחק רביעיות – משפחות מילים מאותו שורש

10 פעלים – 40 כרטיסיות

הוראות המשחק:

- במשחק 40 קלפים שמהווים 10 רביעיות.
- מערבבים היטב את הקלפים.
- מחלקים לכל משתתף 4 קלפים ואת שאר הקלפים מניחים בקופה כאשר פניהם כלפי מטה.
- כל שחקן שואל בתורו שחקן אחר, לפי בחירתו, אם יש לו רביעייה מסוימת. על המשתתף שנשאל להשיב "כן" או "לא".
- אם תגובת הנשאל הייתה "כן", הוא ייתן לשחקן השואל את הקלף מאותה רביעייה. השחקן השואל רשאי לשאול אותו אם יש לו קלף נוסף מאותה רביעייה. אם כן, הוא יקבל גם אותו.
- אם תגובת הנשאל הייתה "לא", על השחקן השואל לקחת קלף מהקופה, והתור עובר לשחקן הבא.
- כאשר משתתף אוסף את ארבעת הקלפים של הרביעייה הוא מכריז על כך בתורו ומניח את הרביעייה גלויה לפניו.
- המנצח הוא המשתתף שבידיו מספר הרביעיות הרב ביותר.
- כל משתתף בוחר רביעייה ומקריא את המילים שברביעייה שבחר.

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | האב והבנים

חב"ק

חיבֵּקוּ

חיבֵּקה

לְחַבֵּק

חיבוק

קר"א

קָרְאוּ

קָרְאה

לְקַרֵּא

קריאה

שמ"ע

שָׁמְעוּ

שָׁמְעה

לְשָׁמוֹעַ

שְׁמיעה

נס"ה

נִסּוּ

נִסְתָּה

לְנִסּוֹת

ניסיון

פנ"ה

פָּנוּ

פָּנְתָה

לְפָנוֹת

פְּנִיָּה

רי"ב

רָבוּ

רָבָה

לְרִיב

ריב

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

חב"ק

חיבֵּקוּ

חיבֵּקָה

לְחַבֵּק

חיבּוּק

קר"א

קָרְאוּ

קָרָאָה

לְקַרֵּא

קְרִיאָה

שמ"ע

שָׁמְעוּ

שָׁמְעָה

לְשַׁמֵּעַ

שְׁמִיעָה

נס"ה

נִסּוּ

נִסְתָּה

לְנַסּוֹת

נִסְיוֹן

פנ"ה

פָּנוּ

פָּנְתָה

לְפָנוֹת

פְּנִיָּה

רי"ב

רָבוּ

רָבָה

לְרִיב

רִיב

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

חב"ק

חיבֵּקוּ

חיבֵּקָה

לְחַבֵּק

חיבוק

קר"א

קָרְאוּ

קָרָאָה

לְקַרֵּא

קריאה

שמ"ע

שָׁמְעוּ

שָׁמְעָה

לְשָׁמֹעַ

שמיעה

נס"ה

נִסּוּ

נִסְתָּה

לְנַסּוֹת

ניסיון

פנ"ה

פָּנוּ

פָּנְתָה

לְפָנּוֹת

פְּנִיָּה

רי"ב

רָבוּ

רָבָה

לְרִיב

ריב

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

חב"ק

חיבֵּקוּ

חיבֵּקָה

לְחַבֵּק

חיבוק

קר"א

קָרְאוּ

קָרָאָה

לְקַרֵּא

קריאה

שמ"ע

שָׁמְעוּ

שָׁמְעָה

לְשָׁמֹעַ

שמיעה

נס"ה

נִסּוּ

נִסְתָּה

לְנַסּוֹת

ניסיון

פנ"ה

פָּנוּ

פָּנְתָה

לְפָנוֹת

פְּנִיָּה

רי"ב

רָבוּ

רָבָה

לְרִיב

ריב

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

שב"ע

נִשְׁבְּעוּ

נִשְׁבַּעַה

לְהִישָׁבַע

שְׁבוּעָה

בק"ש

בִּיקָשׁוּ

בִּיקָשָׁה

לְבַקֵּשׁ

בְּקָשָׁה

צל"ח

הִצְלִיחוּ

הִצְלִיחָה

לְהִצְלִיחַ

הִצְלָחָה

שב"ר

שָׁבְרוּ

שָׁבְרָה

לְשַׁבֵּר

שְׁבִירָה

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

שב"ע

נִשְׁבְּעוּ

נִשְׁבַּעַה

לְהִישָׁבַע

שְׁבוּעָה

בק"ש

בִּיקָשׁוּ

בִּיקָשָׁה

לְבַקֵּשׁ

בְּקָשָׁה

צל"ח

הִצְלִיחוּ

הִצְלִיחָה

לְהִצְלִיחַ

הִצְלָחָה

שב"ר

שָׁבְרוּ

שָׁבְרָה

לְשַׁבֵּר

שְׁבִירָה

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

שב"ע

נִשְׁבְּעוּ

נִשְׁבַּעַה

לְהִישָׁבַע

שְׁבוּעָה

בק"ש

בִּיקָשׁוּ

בִּיקָשָׁה

לְבַקֵּשׁ

בְּקָשָׁה

צל"ח

הַצְלִיחוּ

הַצְלִיחָה

לְהַצְלִיחַ

הַצְלָחָה

שב"ר

שָׁבְרוּ

שָׁבְרָה

לְשַׁבֵּר

שְׁבִירָה

משחק רביעיות מילים מאותו שורש | הָאָב וְהַבָּנִים

שב"ע

נִשְׁבְּעוּ

נִשְׁבַּעַה

לְהִישָׁבַע

שְׁבוּעָה

בק"ש

בִּיקָשׁוּ

בִּיקָשָׁה

לְבַקֵּשׁ

בְּקָשָׁה

צל"ח

הִצְלִיחוּ

הִצְלִיחָה

לְהִצְלִיחַ

הִצְלָחָה

שב"ר

שָׁבְרוּ

שָׁבְרָה

לְשַׁבֵּר

שְׁבִירָה

קלז - בעיה ופתרון

בסיפור שקראתם מופיעה בעיה ומוצג לה פתרון.

1. מה הייתה הבעיה של האב? כתבו בתרשים.

2. כיצד פתר האב את הבעיה?

השלימו את המילים החסרות. היעזרו במחסן.

הבעיה:

הפתרון:

האב רצה להעביר _____ לבניו.

לשם כך, הוא לקח חבילה של _____ ענפים וביקש מכל אחד

מחמשת _____ לנסות לשבור אותה. אף אחד מהארבעה הראשונים

לא הצליח. כשהגיע תורו של הבן _____, החמישי, הוציא האב ענף

_____ מהחבילה וביקש מבנו _____ רק אותו.

הפעם הוא _____ ואף עשה זאת בקלות. הבנים הבינו שהם כמו

ה _____: כאשר הם חיים יחד בשלום, הם _____ וחזקים

ואף אחד לא יכול לשבור אותם, אבל כאשר הם _____,

הם בודדים וכל אחד יכול לשבור אותם.

מאותו יום הם נשבעו לחיות יחד ב _____ כל ימי חייהם.

מחסן מילים: הצליח, בניו, הצעיר, מסר, שלום חמישה, מאוחדים, לשבור, אחד, ענפים, רבים.

מעשה באיכר

פעילות טרום קריאה:

משחק דאבל – כהכנה לקראת הקריאה העצמית

לפני הכניסה לטקסט אפשר להציע לתלמידים משחק **דאבל**. באמצעות המשחק, הקוראים יכולים להתייחד עם מילות מפתח מתוך הטקסט, טרם קריאתו.

המילים במשחק לקוחות מן הטקסט ונוספו עוד מילים המשמשות כמסיחים. מילים מסיחות יכולות להיות דומות מבחינה אורתוגרפית או מורפולוגית למילות המטרה.

רשימת המילים והמסיחים למשחק הדאבל:

מסיחים	מילות מטרה מתוך הטקסט
עיקר	איכר
אבודה	עבודה
חמוץ	חרוץ
העמיד	העמיס
לגדול	לגדל
הצביע	הצליח
	דאגה
עגולה	עגלה
שיטה	חיטה
	כלי עבודה
שרה	שדה
	כפר
	זיעה
	עייפות
איש מקצוע	בעל מקצוע
מים	ימים
	לילות

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**[הקראה קולית](#)**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילות לאחר הקריאה:**משחק מסלול – קריאה מנוטרת הבנה**

משחק המסלול יאפשר לתלמידים לתרגל קריאה ולחזור ולעיין בטקסט לצורך דליית מידע ויתמוך בלמידת המושגים ובהבנת הרעיונות המרכזיים. חשוב לעודד את התלמידים לחזור לטקסט לצורך דליית מידע. אפשר גם לכוון אותם לווסת את אופן הקריאה בין קריאה מעמיקה לקריאה מרפרפת.

ציוד: לוח מסלול (עמ' 152, 153), קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק (עמ' 109-111, 154), עותק של הסיפור לכל תלמיד.

מעשה באִכר

אִכר אַחַד הַצִּלִּיחַ לַגִּדָּל בַּשָּׂדֶה הִקְטֵן שְׁלוֹ הַרְבֵּה חָטָה. אִכְרִים אֲחֵרִים, שְׂכָנִים שֶׁל הָאִכֵּר, לֹא הַצִּלִּיחוּ לַגִּדָּל בַּשָּׂדוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אֶפְלוּ מֵעַט חָטָה.

הָאִכְרִים קָנְאוּ בָּאִכֵּר וְאָמְרוּ שֶׁהוּא גֹרֵם לַחָטָה שֶׁלָּהֶם לַעֲבֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלּוֹ בַּעֲזָרַת קִסְמִים. הָאִכְרִים הָלְכוּ לְרֹאשׁ הַכֶּפֶר וְסִפְרוּ לוֹ עַל הָאִכֵּר. רֹאשׁ הַכֶּפֶר בִּקֵּשׁ מֵהָאִכֵּר לָבוֹא וּלְהַסְבִּיר אֵיךְ הוּא מַצִּלִּיחַ לַגִּדָּל בַּשָּׂדֶה הִקְטֵן שְׁלוֹ כָּךְ הַרְבֵּה חָטָה.

הָאִכֵּר הֶעֱמִיס עַל עֲגֻלָּה יְשָׁנָה אֶת כְּלֵי הָעֲבוּדָה שֶׁלּוֹ וְהֵלֵךְ אֶל רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אוֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדֶה הִקְטֵן שֶׁלֹּךְ יֵשׁ הַרְבֵּה חָטָה", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"נָכוֹן", אָמַר הָאִכֵּר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אוֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדוֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אֵין אֶפְלוּ מֵעַט חָטָה", הִמָּשִׁיךְ רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

גַּם זֶה נָכוֹן", אָמַר הָאִכֵּר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אוֹמְרִים שֶׁאַתָּה גֹרֵם לַחָטָה שֶׁלָּהֶם לַעֲבֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלֹּךְ בַּעֲזָרַת קִסְמִים", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

הָאִכֵּר הִצְבִּיעַ עַל הָעֲגֻלָּה וְעַל כְּלֵי הָעֲבוּדָה שֶׁלּוֹ וְאָמַר: "אֲדוֹנִי, רֹאשׁ הַכֶּפֶר, הִבֵּאתִי לְהִרְאוֹת לָךְ רַק חֵלֶק מֵהַקִּסְמִים שֶׁלִּי. לֹא הִבֵּאתִי אֶת הַזָּעָה, אֶת הָעֵיפוֹת וְאֶת הַדִּאָּגָה שֶׁלִּי לַשָּׂדֶה בַּיָּמִים וּבַלֵּילוֹת. בַּעֲזָרַת כָּל אֵלֶּה אֲנִי מַגִּדֵּל אֶת הַחָטָה שֶׁלִּי".

הַבֵּין רֹאשׁ הַכֶּפֶר שֶׁהָאִכֵּר הוּא בֶּעַל מִקְצוֹעַ חֲרוּץ, שְׁעוֹבֵד קָשָׁה וּמַצִּלִּיחַ. קָרָא רֹאשׁ הַכֶּפֶר לְאִכְרִים וְאָמַר לָהֶם: "לִ'קִּסֵּם' שֶׁל הַשְּׂכָן שֶׁלָּכֶם קוֹרְאִים 'עֲבוּדָה קָשָׁה'. אִם תִּלְמְדוּ מִמֶּנּוּ לַעֲבֹד קָשָׁה, גַּם בַּשָּׂדוֹת שֶׁלָּכֶם תִּגְדֵּל הַרְבֵּה חָטָה".

מעשה באִכר

אִכֶּר אַחַד הַצִּלִּיחַ לְגִדֵּל בַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁל הָרֵבָה חִטָּה. אִיכָרִים אֲחֵרִים, שְׂכָנִים שֶׁל הָאִיכֶר, לֹא הַצִּלִּיחוּ לְגִדֵּל בַּשָּׂדֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אִפִּילוּ מַעַט חִטָּה.

הָאִיכָרִים קִינְאוּ בְּאִיכֶר וְאָמְרוּ שֶׁהוּא גֹרֵם לְחִטָּה שֶׁלָּהֶם לַעֲבוֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלָּהֶם בַּעֲזֶרֶת קְסָמִים. הָאִיכָרִים הָלְכוּ לְרֹאשׁ הַכֶּפֶר וְסִיפְרוּ לוֹ עַל הָאִיכֶר. רֹאשׁ הַכֶּפֶר בִּיקֵּשׁ מֵהָאִיכֶר לָבוֹא וּלְהַסְבִּיר אֵיךְ הוּא מַצִּלִּיחַ לְגִדֵּל בַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁלָּהֶם כָּךְ הָרֵבָה חִטָּה.

הָאִיכֶר הֶעֱמִיס עַל הָעֵגְלָה יִשְׁנָה אֶת כָּלִי הָעֲבוּדָה שֶׁלָּהֶם וְהָלַךְ אֶל רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁלֹּךְ יֵשׁ הָרֵבָה חִטָּה", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"נָכוֹן", אָמַר הָאִיכֶר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדֹת הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אֵין אִפִּילוּ מַעַט חִטָּה", הִמְשִׁיךְ רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"גַּם זֶה נָכוֹן", אָמַר הָאִיכֶר.

"הַשְּׂכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁאֵתָּה גֹרֵם לְחִטָּה שֶׁלָּהֶם לַעֲבוֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלֹּךְ בַּעֲזֶרֶת קְסָמִים", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

הָאִיכֶר הִצְבִּיעַ עַל הָעֵגְלָה וְעַל כָּלִי הָעֲבוּדָה שֶׁלָּהֶם וְאָמַר: "אֲדֹנִי, רֹאשׁ הַכֶּפֶר, הִבֵּאתִי לְהִרְאוֹת לָךְ רֵק חֵלֶק מֵהַקְסָמִים שֶׁלִּי. לֹא הִבֵּאתִי אֶת הַזֶּעֶה, אֶת הָעֵיּיפוֹת וְאֶת הַדָּאָגָה שֶׁלִּי לַשָּׂדֶה בְּיָמִים וּבְלֵילוֹת. בַּעֲזֶרֶת כָּל אֱלֹהֵי אֲנִי מְגִדֵּל אֶת הַחִטָּה שֶׁלִּי".

הַבֵּין רֹאשׁ הַכֶּפֶר שֶׁהָאִיכֶר הוּא בֹּעֵל מִקְצוֹעַ חֲרוֹץ, שֶׁעוֹבֵד קֶשֶׁה וּמַצִּלִּיחַ. קִרָּא רֹאשׁ הַכֶּפֶר לְאִיכָרִים וְאָמַר לָהֶם: "לִ'קָּסִים' שֶׁל הַשָּׂדֶה שֶׁלָּכֶם קוֹרְאִים 'עֲבוּדָה קֶשֶׁה'. אִם תִּלְמְדוּ מִמֶּנּוּ לַעֲבוֹד קֶשֶׁה, גַּם בַּשָּׂדֹת שֶׁלָּכֶם תִּגְדֵּל הָרֵבָה חִטָּה".

מעשה באִכר

אִכֶּר אַחַד הַצִּלִּיחַ לַגְדֵּל בַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁל הָרֵבָה חִטָּה. אִיכָרִים אֲחֵרִים, שְׁכָנִים שֶׁל הָאִיכֶר, לֹא הַצִּלִּיחוּ לַגְדֵּל בַּשָּׂדֶה הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אִפִּילוֹ מַעַט חִטָּה.

הָאִיכָרִים קִינְאוּ בְּאִיכֶר וְאָמְרוּ שֶׁהוּא גֹרֵם לַחִטָּה שֶׁלָּהֶם לַעֲבוֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלָּהֶם בַּעֲזֶרֶת קְסָמִים. הָאִיכָרִים הָלְכוּ לְרֹאשׁ הַכֶּפֶר וְסִיפְרוּ לוֹ עַל הָאִיכֶר. רֹאשׁ הַכֶּפֶר בִּיקֵּשׁ מֵהָאִיכֶר לָבוֹא וּלְהַסְבִּיר אֵיךְ הוּא מַצִּלִּיחַ לַגְדֵּל בַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁלָּהֶם כָּךְ הָרֵבָה חִטָּה.

הָאִיכֶר הָעֵמִיס עַל הָעֵגְלָה יִשְׁנָה אֶת כָּלִי הָעֲבוּדָה שֶׁלָּהֶם וְהָלַךְ אֶל רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"הַשְּׁכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדֶה הַקָּטָן שֶׁלֹּךְ יֵשׁ הָרֵבָה חִטָּה", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"נָכוֹן", אָמַר הָאִיכֶר.

"הַשְּׁכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁבַּשָּׂדֶה הַגְּדוֹלִים שֶׁלָּהֶם אֵין אִפִּילוֹ מַעַט חִטָּה", הִמְשִׁיךְ רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

"גַּם זֶה נָכוֹן", אָמַר הָאִיכֶר.

"הַשְּׁכָנִים שֶׁלֹּךְ אֹמְרִים שֶׁאֵתָּה גֹרֵם לַחִטָּה שֶׁלָּהֶם לַעֲבוֹר לַשָּׂדֶה שֶׁלֹּךְ בַּעֲזֶרֶת קְסָמִים", אָמַר רֹאשׁ הַכֶּפֶר.

הָאִיכֶר הִצְבִּיעַ עַל הָעֵגְלָה וְעַל כָּלִי הָעֲבוּדָה שֶׁלָּהֶם וְאָמַר: "אֲדוֹנִי, רֹאשׁ הַכֶּפֶר, הִבֵּאתִי לְהִרְאוֹת לָךְ רֶק חֵלֶק מֵהַקְסָמִים שֶׁלִּי. לֹא הִבֵּאתִי אֶת הַזֵּעָה, אֶת הָעֵיּיפוֹת וְאֶת הַדֹּאגָה שֶׁלִּי לַשָּׂדֶה בְּיָמִים וּבְלֵילוֹת. בַּעֲזֶרֶת כָּל אֱלֹהִים אֲנִי מַגְדֵּל אֶת הַחִטָּה שֶׁלִּי".

הִבִּין רֹאשׁ הַכֶּפֶר שֶׁהָאִיכֶר הוּא בֹּעֵל מִקְצוֹעַ חֲרוֹץ, שֶׁעוֹבֵד קֶשֶׁה וּמַצִּלִּיחַ. קִרָּא רֹאשׁ הַכֶּפֶר לְאִיכָרִים וְאָמַר לָהֶם: "לִ'קָּסִים' שֶׁל הַשֶּׁכֶן שֶׁלָּכֶם קוֹרְאִים 'עֲבוּדָה קֶשֶׁה'. אִם תִּלְמְדוּ מִמֶּנּוּ לַעֲבוֹד קֶשֶׁה, גַּם בַּשָּׂדֶה שֶׁלָּכֶם תִּגְדֵּל הָרֵבָה חִטָּה".

משחק דאבל

המשחק כולל 24 כרטיסיות.

- חלקו את הכרטיסיות שווה בשווה בין השחקנים.
- כל שחקן מניח את הערמה שלו כשהמילים בקלפים כלפי מטה.
- בכל תור השחקנים הופכים ביחד קלף אחד מההערמה שלהם.
- השחקן הראשון שמזכה שתי מילים זהות בשתי הכרטיסיות מכריז "דאבל" וקורא את המילה. אם אכן צדק ושתי המילים זהות, הוא זוכה בשתי הכרטיסיות.
- אם טעה, השחקן השני מקבל את שתי הכרטיסיות.
- השחקן שזכה במספר הכרטיסיות הגבוה ביותר, הוא הזוכה!

דאבל מעשה באִכָּר

לְגַדֵּל לילות
ימים דָּאָגָה

איכָר עבודה
חרוץ הַעֲמִיס

שָׂדֶה כֶּפֶר
ימים איכָר

מים לילות
לְגַדֵּל עֲגֵלָה

הַצְלִיחַ חיטה
שָׂדֶה הַעֲמִיד

אבודה לְגַדֵּל
חרוץ ימים

כֶּפֶר עבודה
עֲגֵלָה לילות

הַעֲמִיס איכָר
כלי עבודה חיטה

דאבל מעשה באִכָּר

לילות שֶׁדָּה

הצליח זיעה

לגדול שֶׁדָּה

עייפות שיטה

שרה כֶּפֶר

חיטה עייפות

עיקר עייפות

העמים עגלה

כֶּפֶר עגלה

העמים הצליח

מצליח דָּאָגָה

בעל מקצוע עייפות

כלי עבודה ימים

איכר עגלה

חרוץ דָּאָגָה

שֶׁדָּה כלי עבודה

דאבל מעשה באִכָּר

בַּעַל מִקְצוֹעַ דָּאָגָה

הַעֲמִיס זֵיעָה

בַּעַל מִקְצוֹעַ לְגִדֵּל

עֲבוּדָה זֵיעָה

כְּלֵי עֲבוּדָה הַצְלִיחַ

זֵיעָה בַּעַל מִקְצוֹעַ

עֲבוּדָה הַצְלִיחַ

חִיטָּה חֲרוּץ

עֲבוּדָה עֲגָלָה

לִילּוֹת דָּאָגָה

חִיטָּה חֲמוּץ

כְּלֵי עֲבוּדָה לְגִדֵּל

חֲרוּץ בַּעַל מִקְצוֹעַ

אִיכָּר עֵיִיפוֹת

יָמִים אִישׁ מִקְצוֹעַ

זֵיעָה כָּפָר

משחק מסלול

מה צריך? לוח משחק, כרטיסי משחק, קובייה, כלי משחק כמספר השחקנים
הוראות המשחק:

- מניחים את לוח המשחק במרכז ומחלקים לכל שחקן כלי משחק.
- כל משתתף מטיל את הקובייה בתורו ומתקדם כמספר הצעדים הרשום עליה.
- אם הגעתם לסולם, טפסו במעלה הסולם עד למשבצת שבה הוא מסתיים.
- אם הגעתם לראש הנחש, החליקו עליו עד למשבצת שבה נמצא זנבו.
- אם הגעתם לסימן ? קחו "כרטיס שאלה" וענו עליה.
- אם הגעתם לסימן ! קחו "כרטיס הפתעה" ופעלו לפיו.
- הראשון שמסיים את המסלול הוא המנצח.

משחק מסלול מעשה באָכר | כרטיסיות שאלה

בעזרת אילו
"קסמים"
הצליח האיכר
לגדל חיטה
בשדה שלו?

השלימו:
כדי לפתור את
הבעיה פנו
האיכרים
ל_____

במה האשימו
האיכרים את
האיכר?

מצאו שני
הפכים בסיפור.

בחרו את המילים
המתאימות:
האיכרים חשבו
שאפשר / אי אפשר
לגדל חיטה בקלות
בעזרת קסמים.
האיכר הוכיח להם
שיש / אין
קסמים! יש עבודה קשה.

כשאומרים על מישהו
שהוא עושה קסמים
מתכוונים שהוא מצליח
לעשות דברים בדרך
פלא, בצורה שאינה
ניתנת להסבר.
האם מה שעשה האיכר
הוא באמת קסם?
הסבירו את תשובתכם.

משחק מסלול טביעת אצבע | כרטיסיות שאלה

איזו מילת קישור חסרה
במשפט הבא?
האיכר הצליח לגדל
הרבה חיטה
עבד קשה.

א. כי ג. למרות ש
ב. לכן ד. בנוסף

מצאו שלושה
פעלים ברבים
בסיפור.

מצאו שלושה
פעלים ביחיד
בסיפור.

סמיכות היא צירוף של
שני שמות היוצרים יחד
משמעות חדשה,
לדוגמה:
"בעל מקצוע".
מצאו שני צירופי
סמיכות נוספים
בסיפור.

בסוף הסיפור מופיע סימן
המירכאות (" " / ' ') שלוש
פעמים.
(מהמילים: קרא ראש הכפר
לאיכרים ואמר להם...)
מה תפקיד המירכאות בכל אחת
מהפעמים? היעזרו במחסן.

מחסן תפקידים:
לציין דיבור ישיר, לציין ציטוט,
לציין שם או כינוי,
לציין משמעות שונה מן
המשמעות הרגילה.

החפרפרת והנשרים

פעילויות טרום קריאה:

הטרמת תוכן ואוצר מילים כהכנה לקריאה

פעילות 1: הטרמת תוכן והרחבת ידע עולם באמצעות קטע מידע המלווה בתמונות

- אפשר להציף ידע עולם קודם ולשאול את התלמידים: מה אתם יודעים על החפרפרת?
- מה אתם יודעים על הנשר?
- הידעת?! – הזמינו את התלמידים לקרוא את קטע המידע הקצר על החפרפרת והנשר.
- הנחו אותם להתבונן באיורים.

מתוך שני מקורות המידע הללו התלמידים לומדים על המראה החיצוני של כל בעל חיים ועל מאפייניו הייחודיים, כגון מקום מחייה, חוזקות וחולשות.

אפשר להרחיב את השיח בנושא של חולשות מול חוזקות ולקחת אותו גם אל מחוץ לסיפור, לדוגמה: החפרפרת מסתמכת על חוש הריח המפותח שלה כיוון שראייתה איננה תקינה. היא אומנם לא גדולה וחזקה כמו הנשר אבל היא חכמה ומצליחה לחפור במהירות מחילות.

פעילות 2: משחק זיכרון – התאמת מילה לפירושה

המשימה: נתרגל הבנת מילים מתוך הסיפור באמצעות התאמת מילה לפירושה.
המילים: נשר, חשוכה, מחילות, רקובים, שורש, שמעו בעצתה, חריצות, דגרו, בקע, חרק, גאוותנים.
הנחיות: גזרו את הכרטיסיות. הנחו את התלמידים להתאים בין מילה לפירושה.
לאחר מכן, שחקו במשחק הזיכרון ותרגלו באמצעותו את ההיכרות עם המילים.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**הקראה קולית**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

פעילות 1: משחק מסלול – קריאה מנוטרת הבנה

משחק המסלול יאפשר לתלמידים לתרגל קריאה ולחזור ולעיין בטקסט לצורך דליית מידע ויתמוך בלמידת המושגים ובהבנת הרעיונות המרכזיים. חשוב לעודד את התלמידים לחזור לטקסט לצורך דליית מידע. אפשר גם לכוון אותם לווסת את אופן הקריאה בין קריאה מעמיקה לקריאה מרפרפת.

ציוד: ללוח מסלול (עמ' 152, 153), קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק (עמ' 125-128, 154), עותק של הסיפור לכל תלמיד.

פעילות 2: השלמת רצף הסיפור

- הנחו את התלמידים לקרוא שוב את הסיפור.
- במחסן אוסף של משפטים המתארים את הסיפור בצורה מקוצרת. בקשו מהם להעתיק את המשפטים לפי הרצף המתאים להתרחשות בסיפור.
- מומלץ כי לאחר שהתלמידים יסיימו למלא את התרשים, הם יקראו את הסיפור המקוצר ברצף.

החפרפרת והנשרים

במאורה חשוכה בתוך האדמה חיה לה חפרפרת חרוצה. יום יום חפרה החפרפרת בעינים עצומות מחלות בתוך האדמה, וחפשה בהן את מזונה.

יום אחד הריחה החפרפרת שהיא נמצאת בין שרשים של עץ אלון. שרשי העץ היו עמקים, אבל – זקנים ורקובים. היא הוציאה את ראשה לרגע מתוך המחילה, והנה שמעה שיחה בין זוג נשרים שישבו על עץ האלון.

"אני לא רוצה לבנות קן בין הסלעים כמו כל הנשרים," אמרה אשת הנשר.

"אז בואי נבנה את הקן שלנו על העץ הזה, הוא גבוה ויפה," השיב לה הנשר.

"הו, לא! אל תבנו את הקן שלכם על עץ האלון הזה!" אמרה החפרפרת.

"למה?" שאלו שני הנשרים.

"לעץ הגבוה והיפה הזה יש שרשים זקנים ורקובים," אמרה החפרפרת, "עוד מעט

יבוא החרף, עם רוחות חזקות ועם סערות קשות. העץ לא יחזיק מעמד וישבר!"

"את חיה מתחת לאדמה," אמר הנשר, "וכמעט אינך רואה. מה את מבינה בקן של

נשר, מלך העופות?"

"אני באמת לא רואה כל כך טוב," אמרה החפרפרת בקול עצוב, "אבל אני יודעת

להריח, והשרשים של העץ הזה רקובים. אל תבנו עליו את הקן שלכם..."

שני הנשרים לא שמעו לעצתה של החפרפרת. הם נפנפו בכנפיהם הגדולות, ועפו

לאסף זרדים, כדי לבנות להם קן.

החפרפרת המדאגת חזרה אל המחילה, והמשיכה לחפר בחריצות ולחפש אכל.

אשת הנשר הטילה ביצה לבנה בתוך הקן הגדול. שני הנשרים דגרו על הביצה, וגוזל בקע מתוכה. הגוזל גדל והעלה נוצות. והנה הגיע החורף. רוחות חזקות נשבו וטלטלו את הגזע של העץ. סערות חזקות שרקו בענפיו.

לילה אחד חרק העץ, התמוטט ונפל, ואתו נפל גם הקן עם הגוזל שבו. מהר הנשר והעלה את הגוזל המבהל על כנפיו, ושני הנשרים עפו עד אשר הגיעו אל הסלעים שבראשי ההרים.

"החפרפרת צדקה, ואנחנו היינו טפשים וגאותנים, ולא הקשבנו לה," אמר הנשר בצער. "אנחנו ראינו רק את הענפים היפים של עץ האלון, והחפרפרת ראתה את שרשיו, ולכן היא ידעה טוב מאתנו שהוא לא יחזיק מעמד."

החפרפרת והנשרים

במאורה חשוכה בתוך האדמה חיה לה חפרפרת חרוצה. יום יום חפרה החפרפרת בעיניים עצומות מחילות בתוך האדמה, וחיפשה בהן את מזונה.

יום אחד הריחה החפרפרת שהיא נמצאת בין שורשים של עץ אלון. שורשי העץ היו עמוקים, אבל – זקנים ורקובים. היא הוציאה את ראשה לרגע מתוך המחילה, והינה שמעה שיחה בין זוג נשרים שישבו על עץ האלון.

"אני לא רוצה לבנות קן בין הסלעים כמו כל הנשרים," אמרה אשת הנשר.

"אז בואי נבנה את הקן שלנו על העץ הזה, הוא גבוה ויפה," השיב לה הנשר.

"הו, לא! אל תבנו את הקן שלכם על עץ האלון הזה!" אמרה החפרפרת.

"למה?" שאלו שני הנשרים.

"לעץ הגבוה והיפה הזה יש שורשים זקנים ורקובים," אמרה החפרפרת, "עוד מעט יבוא החורף, עם רוחות חזקות ועם סערות קשות. העץ לא יחזיק מעמד ויישבר!"

"את חיה מתחת לאדמה," אמר הנשר, "וכמעט אינך רואה. מה את מבינה בקן של נשר, מלך העופות?"

"אני באמת לא רואה כל כך טוב," אמרה החפרפרת בקול עצוב, "אבל אני יודעת להריח, והשורשים של העץ הזה רקובים. אל תבנו עליו את הקן שלכם..."

שני הנשרים לא שמעו לעצתה של החפרפרת. הם נפנפו בכנפיהם הגדולות, ועפו לאסוף זרדים, כדי לבנות להם קן.

החפרפרת המודאגת חזרה אל המחילה, והמשיכה לחפור בחריצות ולחפש אוכל.

אשת הנשר הטילה ביצה לבנה בתוך הקן הגדול. שני הנשרים דגרו על הביצה, וגוזל בקע מתוכה. הגוזל גדל והעלה נוצות.

והינה הגיע החורף. רוחות חזקות נשבו וטלטלו את הגזע של העץ. סערות חזקות שרקו בענפיו.

לילה אחד חרק העץ, התמוטט ונפל, ואיתו נפל גם הקן עם הגוזל שבו. מיהר הנשר והעלה את הגוזל המבוהל על כנפיו, ושני הנשרים עפו עד אשר הגיעו אל הסלעים שבראשי ההרים.

"החפרפרת צדקה, ואנחנו היינו טיפשים וגאווים", ולא הקשבנו לה, "אמר הנשר בצער. "אנחנו ראינו רק את הענפים היפים של עץ האלון, והחפרפרת ראתה את שורשיו, ולכן היא ידעה טוב מאיתנו שהוא לא יחזיק מעמד".

החפרפרת והנשרים

במאורה חשוכה בתוך האדמה חיה לה חפרפרת חרוצת. יום יום חפרה החפרפרת בעיניים עצומות מחילות בתוך האדמה, וחיפשה בהן את מזונה.

יום אחד הריחה החפרפרת שהיא נמצאת בין שורשים של עץ אלון. שורשי העץ היו עמוקים, אבל – זקנים ורקובים. היא הוציאה את ראשה לרגע מתוך המחילה, והינה שמעה שיחה בין זוג נשרים שישבו על עץ האלון.

"אני לא רוצה לבנות קן בין הסלעים כמו כל הנשרים," אמרה אשת הנשר.

"אז בואי נבנה את הקן שלנו על העץ הזה, הוא גבוה ויפה," השיב לה הנשר.

"הו, לא! אל תבנו את הקן שלכם על עץ האלון הזה!" אמרה החפרפרת.

"למה?" שאלו שני הנשרים.

"לעץ הגבוה והיפה הזה יש שורשים זקנים ורקובים," אמרה החפרפרת, "עוד מעט יבוא החורף, עם רוחות חזקות ועם סערות קשות. העץ לא יחזיק מעמד וישר!"

"את חיה מתחת לאדמה," אמר הנשר, "וכמעט אינך רואה. מה את מבינה בקן של נשר, מלך העופות?"

"אני באמת לא רואה כל כך טוב," אמרה החפרפרת בקול עצוב, "אבל אני יודעת להריח, והשורשים של העץ הזה רקובים. אל תבנו עליו את הקן שלכם..."

שני הנשרים לא שמעו לעצתה של החפרפרת. הם נפנפו בכנפיהם הגדולות, ועפו לאסוף זרדים, כדי לבנות להם קן.

החפרפרת המודאגת חזרה אל המחילה, והמשיכה לחפור בחריצות ולחפש אוכל.

אֶשֶׁת הַנֶּשֶׁר הִטִּילָה בֵּיצָה לְבִנָּה בְּתוֹךְ הָקֵן הַגָּדוֹל. שְׁנֵי הַנְּשָׂרִים דָּגְרוּ עַל הַבֵּיצָה, וְגוֹזֵל
בָּקַע מִתּוֹכָהּ. הַגּוֹזֵל גָּדַל וְהָעֵלָה נּוֹצוֹת.

וְהִינָּה הַגִּיעַ הַחוּרֶף. רוּחוֹת חֲזָקוֹת נָשְׁבוּ וְטִלְטְלוּ אֶת הַגֶּזַע שֶׁל הָעֵץ. סַעֲרוֹת חֲזָקוֹת
שָׂרְקוּ בְּעֵנָפָיו.

לִילָה אֶחָד חָרַק הָעֵץ, הִתְמוּטְט וּנְפַל, וְאִיתוֹ נָפַל גַּם הָקֵן עִם הַגּוֹזֵל שָׁבוּ.
מִיָּהָר הַנֶּשֶׁר וְהָעֵלָה אֶת הַגּוֹזֵל הַמְּבוֹהָל עַל כָּנָפָיו, וְשְׁנֵי הַנְּשָׂרִים עָפוּ עַד אֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֶל
הַסְּלָעִים שֶׁבְּרָאשֵׁי הָהָרִים.

"הַחֲפִרְפֶּרֶת צָדְקָה, וְאִנַּחְנוּ הֵיינוּ טִיפְשִׁים וְגֵאֻוֹתָנִים, וְלֹא הִקְשַׁבְנוּ לָהּ," אָמַר הַנֶּשֶׁר
בְּצֹעֵר. "אִנַּחְנוּ רָאִינוּ רַק אֶת הָעֵנָפִים הַיְפִים שֶׁל עֵץ הָאֵלּוֹן, וְהַחֲפִרְפֶּרֶת רָאִתָּה אֶת
שׁוֹרְשֵׁיו, וְלָכֵן הִיא יָדְעָה טוֹב מֵאִיתָנוּ שֶׁהוּא לֹא יַחֲזִיק מֵעַמָּד."

הידעת?!

החפרפרת היא יונק קטן בעל פרווה חומה ועבה. היא שוכנת במחילות חשוכות מתחת לפני הקרקע ומממקטת לצאת מהן. משום כך היא איבדה את יכולת הראייה שלה כמעט לחלוטין. במקום עיניה, החפרפרת משתמשת בחוש הריח המפותח שלה כדי למצוא את מזונה.

עובדה מעניינת: לחפרפרת כושר חפירה מפותח – במשך דקה אחת היא מסוגלת לחפור באדמה רכה תעלה שאורכה יותר ממטר.

הנשר הוא אחד מן העופות הדורסים הגדולים ביותר בטבע. הוא נתפס כסמל לכוח, עוצמה, מעוף ומהירות. בשל כך הוא זכה לכינוי "מלך העופות".

הנשרים מאתרים את מזונם בעזרת חוש הראייה המפותח שלהם. הם יכולים להגיע במעופם לגבהים ששום עוף אחר לא יכול להגיע אליהם. לכן הם מקננים במקומות גבוהים ומוגנים. לאחר שנקבת הנשר מטילה ביצה, שני בני הזוג דוגרים עליה לחלופין במשך כ-54 יום.

נְתַרְגַּל הַבֵּנֶת מִלִּים מֵתוֹךְ הַסִּיפּוֹר.

לפניכם מילים הלקוחות מתוך הסיפור החפּרפּרת והנָשָׁרִים שתכף תקראו.

התאימו בין מילה לפירושה.

שְׁחָקוּ מִשְׁחָק זִיכְרוֹן וְתַרְגְּלוּ בַּאֲמִצְעוֹתוֹ אֶת הַהִיכָרוֹת עִם הַמִּלִּים.

משחק זיכרון החפרפרת והנשרים | מילה ופירושה

מלך העופות

נשר

אפלה, לא מוארת

חשוכה

תעלות מתחת
לאדמה

מחילות

מקולקלים

רקובים

משחק זיכרון החפרפרת והנשרים | מילה ופירושה

החלק בצמח המחבר
אותו לקרקע

שורש

הקשיבו לה

שמעו בעצתה

ענפים דקים ויבשים

זרדים

עבודה קשה
ומאומצת

חריצות

משחק זיכרון – מילה ופירושה החפרפרת והנשרים.

ישבו על הביצים
כדי לחממן

דגרו

יצא מתוך הביצה

בקע

השמיע קול צורם

חרק

מתנשאים מעל
אחרים

גאווותנים

משחק מסלול - קוראים ומשחקים

הוראות המשחק

מה צריך?

לוח משחק, כרטיסיות משחק, קובייה, כלי משחק כמספר השחקנים

כיצד משחקים?

- מניחים את לוח המשחק במרכז ומחלקים לכל שחקן כלי משחק.
- כל משתתף מטיל את הקובייה בתורו ומתקדם כמספר הצעדים הרשום עליה.
- אם הגעתם לסולם, טפסו במעלה הסולם עד למשבצת שבה הוא מסתיים.
- אם הגעתם לראש הנחש, החליקו עליו עד למשבצת שבה נמצא זנבו.
- אם הגעתם לסימן ? קחו "כרטיס שאלה" וענו על השאלה.
- אם הגעתם לסימן ! קחו "כרטיס הפתעה" ופעלו לפיו.
- הראשון שמסיים את המסלול הוא המנצח.

משחק מסלול החפרפרת והנשרים | כרטיסיות שאלה

מדוע המליצה
החפרפרת
לנשרים לא
לבנות את הקן
שלהם על העץ?

מצאו את המשפט
בטקסט שלפיו
אשת הנשר
אומרת שהיא לא
רוצה להיות כמו
כולם.

כיצד ידעה
החפרפרת
ששורשי העץ
רקובים?

השלימו:
העץ גבוה ויפה
אבל שורשיו

ו____.

נכון או לא נכון
הנשרים
הקשיבו לעצתה
של החפרפרת.

מה קרה בסופו
של דבר לעץ?

משחק מסלול החפרפרת והנשרים | כרטיסיות שאלה

התאימו בין השם
לתיאור:

רשימת שמות	רשימת תיאורים
ביצה	ארוכות
נשרים	לבנה
רוחות	גאוותיים
מחילות	חזקות

השלימו:
החפרפרת
חכמה וצנועה
לעומת הנשרים
ה_____
וה_____.

השלימו:
החפרפרת
אומנם לא רואה
אבל _____
_____.

הביטוי אל תסתכל
בקנקן, אלא במה
שבתוכו משמעו:
אל תשפוט דבר או אדם
על פי מראהו החיצוני,
אלא על פי תוכנו
הפנימי.
הסבירו כיצד ביטוי זה
מתקשר לסיפור.

כיצד התייחסו
הנשרים אל
החפרפרת?
א. בכבוד ב. בזלזול
ג. בצניעות ד. בהומור

התאימו בין השם
לתיאור:

רשימת שמות	רשימת תיאורים
שורשים	מבוהל
ענפים	רקובים
חפרפרת	יפים
גוזל	חרוצה

משחק מסלול החפרפרת והנשרים | כרטיסיות שאלה

היכן חיה
החפרפרת?

נכון או לא נכון
הנשרים הבינו
בסופו של דבר
שטעו.

מצאו בסיפור
מילה המביעה
רגש.

על איזה עץ
ביקשו הנשרים
לבנות את הקן
שלהם?

החפרפרת והנשרים

קראו שוב את הסיפור.

לפניכם אוסף של משפטים המתארים את הסיפור בצורה מקוצרת.

סדרו את המשפטים לפי הרצף המתאים להתרחשות בסיפור.

העתיקו את המשפטים לתרשים.

קראו את הסיפור המקוצר ברצף.

סיפור החפרפרת והנשרים בקיצור

↓

↓

↓

↓

מחסן משפטים

הנשרים הצטערו שלא הקשיבו לחפרפרת החכמה.

רוחות חזקות הפילו את העץ ואת הגוזל שהיה עליו.

החפרפרת חפרה מחילה בין שורשי עץ האלון הרקובים.

החפרפרת שמעה את שיחתם של הנשרים.

החפרפרת הזהירה את הנשרים שהעץ עלול להתמוטט וליפול.

הנשרים הגאווותנים לא הקשיבו לעצתה של החפרפרת.

שני אחים

פעילות טרום קריאה:

משחק זיכרון – מילים נרדפות מתוך הטקסט – לצורך העשרת אוצר המילים, התיידדות עם מילות מפתח בטקסט והבנת משמעותן. הטקסט עמוס במילים ממשלב לשוני גבוה. משחק הזיכרון יוצר היכרות ראשונה עם המילים ומשמעותן דרך התאמת מילים נרדפות.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**[הקראה קולית](#)**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

משחק מסלול – קריאה מנוטרת הבנה

משחק המסלול יאפשר לתלמידים לתרגל קריאה ולחזור ולעיין בטקסט לצורך דליית מידע ויתמוך בלמידת המושגים ובהבנת הרעיונות המרכזיים. חשוב לעודד את התלמידים לחזור לטקסט לצורך דליית מידע. אפשר גם לכוון אותם לווסת את אופן הקריאה בין קריאה מעמיקה לקריאה מרפרפת. ציוד: לוח מסלול (עמ' 152, 153), קובייה, חיילים, כרטיסיות משחק (עמ' 140-143, 154), עותק של הסיפור לכל תלמיד

שני אחים

אי שם בכפר רחוק חיו לפני שנים רבות שני אחים. אביהם הוריש חלקת שדה לכל אחד, והם עבדו את האדמה.

האחים שתלו בין שתי חלקות השדה בצלים של חצב, כדי שתהיה שם גדר של חצבים פורחים. השרשים של החצב עמקים וחזקים, העלים שלו רחבים ועבים, וגבעוליו גבוהים וזקופים כעמודי גדר.

האח הבכור היה רוק, לא היתה לו אשה, ולא היו לו בנים. האח הצעיר היה נשוי, והיו לו שלושה ילדים קטנים. היחסים בין האחים היו של שלום ושל אהבה.

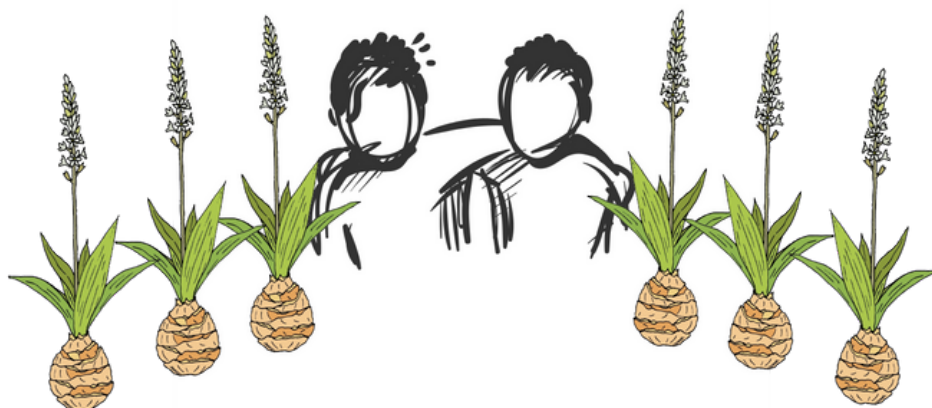
לילה אחד נדדה שנתו של האח הבכור, והוא חשב בלבו: "לאחי הצעיר יש משפחה גדולה, ועליו לפרנס אשה וילדים, עליו לדאג לבגדיהם ולחנוכם, ואלו אני יחיד, עלי לדאג רק לעצמי. זה לא הוגן שהשדות שלנו שוים בגודלם! אחי הצעיר זקוק לשדה גדול יותר מהשדה שלי."

יצא האח הבכור בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הצעיר.

באותו הלילה נדדה גם שנת האח הצעיר, והוא חשב: "לי יש בנים שיידאגו לי לעת זקנה, אבל אחי הבכור רוק ובודד. מי ידאג לו כשהוא יהיה זקן? זה לא הוגן שהשדות שלנו שוים בגודלם, הרי הוא צריך לחסך לימי זקנה!" יצא האח הצעיר בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים הרחק בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הבכור.

למחרת בבקר יצאו שני האחים לעבודה, והנה השדות שוים בגדלם! התפלאו שניהם מאוד, אך לא אמרו דבר. בלילה הבא קמו השנים לעשות שוב כמעשה הלילה הקודם – להגדיל איש את חלקת אחיו – ופתאום הם נפגשו באמצע הדרך. התרגשו האחים, הביטו זה בזה, ולא אמרו דבר. הם הניחו את הבצלים במקום שבו הם נפגשו, וחזרו איש לביתו. וכך מדי שנה, מזדקף גבעול החצב ומוציא פרחים לבנים, סמל האהבה, הרעות והידידות בין אח לאח ובין אדם לאדם.

שני אחים

אי שם בכפר רחוק חיו לפני שנים רבות שני אחים. אביהם הוריש חלקת שדה לכל אחד, והם עבדו את האדמה.

האחים שתלו בין שתי חלקות השדה בצלים של חצב, כדי שתהיה שם גדר של חצבים פורחים. השורשים של החצב עמוקים וחזקים, העלים שלו רחבים ועבים, וגבעוליו גבוהים וזקופים כעמודי גדר.

האח הבכור היה רוק, לא הייתה לו אישה, ולא היו לו בנים. האח הצעיר היה נשוי, והיו לו שלושה ילדים קטנים. היחסים בין האחים היו של שלום ושל אהבה.

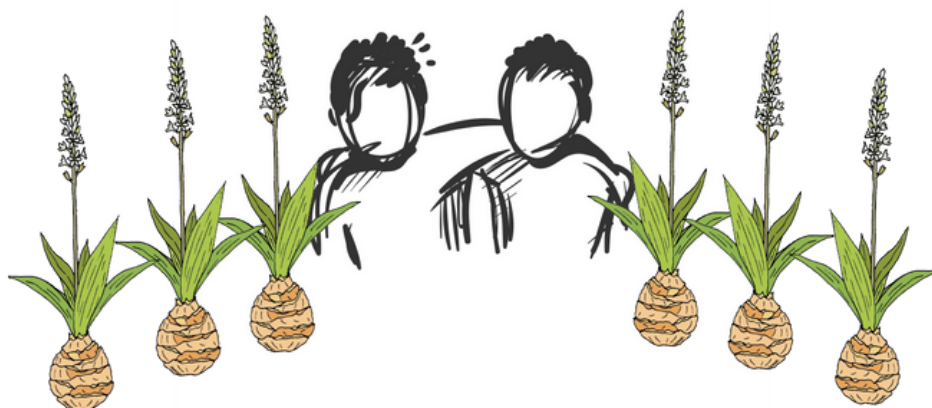
לילה אחד נדדה שנתו של האח הבכור, והוא חשב בליבו: "לאחי הצעיר יש משפחה גדולה, ועליו לפרנס אישה וילדים, עליו לדאוג לבגדיהם ולחינוכם, ואילו אני יחיד, עליי לדאוג רק לעצמי. זה לא הוגן שהשדות שלנו שווים בגודלם! אחי הצעיר זקוק לשדה גדול יותר מהשדה שלי." יצא האח הבכור בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הצעיר.

באותו הלילה נדדה גם שנת האח הצעיר, והוא חשב: "לי יש בנים שיצאגו לי לעת זקנה, אבל אחי הבכור רוק ובודד. מי ידאג לו כשהוא יהיה זקן? זה לא הוגן שהשדות שלנו שווים בגודלם, הרי הוא צריך לחסוך לימי זקנה!" יצא האח הצעיר בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים הרחק בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הבכור.

למוחרת בבוקר יצאו שני האחים לעבודה, והינה השדות שווים בגודלם! התפלאו שניהם מאוד, אך לא אמרו דבר. בלילה הבא קמו השניים לעשות שוב כמעשה הלילה הקודם – להגדיל איש את חלקת אחיו – ופתאום הם נפגשו באמצע הדרך. התרגשו האחים, הביטו זה בזה, ולא אמרו דבר. הם הניחו את הבצלים במקום שבו הם נפגשו, וחזרו איש לביתו. וכך מדי שנה, מזדקק גבעול החצב ומוציא פרחים לבנים, סמל האהבה, הרעות והידידות בין אח לאח ובין אדם לאדם.

שני אחים

אי שם בכפר רחוק חיו לפני שנים רבות שני אחים. אביהם הוריש חלקת שדה לכל אחד, והם עבדו את האדמה.

האחים שתלו בין שתי חלקות השדה בצלים של חצב, כדי שתהיה שם גדר של חצבים פורחים. השורשים של החצב עמוקים וחזקים, העלים שלו רחבים ועבים, וגבעוליו גבוהים וזקופים כעמודי גדר.

האח הבכור היה רוק, לא הייתה לו אישה, ולא היו לו בנים. האח הצעיר היה נשוי, והיו לו שלושה ילדים קטנים. היחסים בין האחים היו של שלום ושל אהבה.

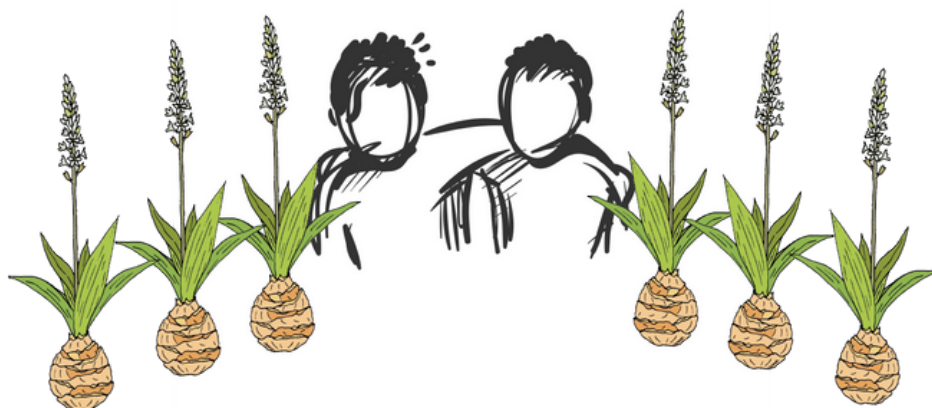
לילה אחד נדדה שנתו של האח הבכור, והוא חשב בליבו: "לאחי הצעיר יש משפחה גדולה, ועליו לפרנס אישה וילדים, עליו לדאוג לבגדיהם ולחינוכם, ואילו אני יחיד, עליי לדאוג רק לעצמי. זה לא הוגן שהשדות שלנו שווים בגודלם! אחי הצעיר זקוק לשדה גדול יותר מהשדה שלי." יצא האח הבכור בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הצעיר.

באותו הלילה נדדה גם שנת האח הצעיר, והוא חשב: "לי יש בנים שיצאגו לי לעת זקנה, אבל אחי הבכור רוק ובודד. מי ידאג לו כשהוא יהיה זקן? זה לא הוגן שהשדות שלנו שווים בגודלם, הרי הוא צריך לחסוך לימי זקנה!" יצא האח הצעיר בחשכה, עקר את צמחי החצב ושתל את הבצלים הרחק בתוך החלקה שלו, וכך הוא הגדיל את השדה של אחיו הבכור.

למחרת בבוקר יצאו שני האחים לעבודה, והינה השדות שווים בגודלם! התפלאו שניהם מאוד, אך לא אמרו דבר. בלילה הבא קמו השניים לעשות שוב כְּמַעֲשֵׂה הלילה הקודם – להגדיל איש את חלקת אחיו – ופתאום הם נפגשו באמצע הדרך. התרגשו האחים, הביטו זה בזה, ולא אמרו דבר. הם הניחו את הבצלים במקום שבו הם נפגשו, וחזרו איש לביתו. וכך מדי שנה, מְזִדְקָךְ גבעול החצב ומוציא פרחים לבנים, סְמָל האֶהָבָה, הִרְעוּת והִיָּדוּת בין אח לאח ובין אדם לאדם.

משחקים ומתרגלים מילים נרדפות | משחק הזיכרון

חקלאי

עובד אדמה

לא הצליח להירדם

נדדה שנתו

נתן בירושה

הוריש

חברות

אחווה

משחקים ומתרגלים מילים נרדפות | משחק הזיכרון

ידידות עמוקה

רעות

לממן את צורכי
הקיום

לפרנס

מתיישר

מזדקף

שאינו נשוי

רוק

משחקים ומתרגלים מילים נרדפות | משחק הזיכרון

בלילה

בחשכה

פיסת קרקע

חלקה

הוציא משהו ממקומו

עקר

משחק מסלול - קוראים ומשחקים

הוראות המשחק

מה צריך?

לוח משחק, כרטיסיות משחק, קובייה, כלי משחק כמספר השחקנים

כיצד משחקים?

- מניחים את לוח המשחק במרכז ומחלקים לכל שחקן כלי משחק.
- כל משתתף מטיל את הקובייה בתורו ומתקדם כמספר הצעדים הרשום עליה.
- אם הגעתם לסולם, טפסו במעלה הסולם עד למשבצת שבה הוא מסתיים.
- אם הגעתם לראש הנחש, החליקו עליו עד למשבצת שבה נמצא זנבו.
- אם הגעתם לסימן ? קחו "כרטיס שאלה" וענו על השאלה.
- אם הגעתם לסימן ! קחו "כרטיס הפתעה" ופעלו לפיו.
- הראשון שמסיים את המסלול הוא המנצח.

משחק מסלול שני אחים | כרטיסיות שאלה

אילו יחסים
שָׁרְרוּ בין
האחים?

בְּמָה שני האחים
היו דומים?

בְּמָה שני
האחים היו
שונים?

מדוע הגדיל
האח הצעיר את
השדה של אחיו
הבכור?

מה עשה כל
אחד מן האחים
כדי להגדיל את
החלקה של
רעהו?

למה בָּחַרו
האחים דווקא
בפרח החֶצֶב
בתור גדר?

משחק מסלול שני אחים | כרטיסיות שאלה

מצאו שלושה
תיאורי זמן
בסיפור.

מה מסמל
החצב?

מדוע הגדיל
האח הבכור
את השדה של
אחיו הצעיר?

השלימו את מילת
הקישור המתאימה:
השורשים של החצב
עמוקים וחזקים
_____ מערכת היחסים
בין האחים.

א. בניגוד ל ב. בדומה ל
ג. בהמשך ל ד. במטרה ל

"לי יש בנים שיִדְאָגוּ לי
לֵעֵת זְקֵנָה, אבל אחי
הבכור רָוֹק ובודד."
מילת הקישור אבל
מציינת קשר של:

א. תוספת ב. תוצאה
ג. ניגוד ד. זמן

מצאו שלוש
מילות מספר
בסיפור.

משחק מסלול שני אחים | כרטיסיות שאלה

אחד המאפיינים של
סיפור עם הוא שאין בו
הגדרה מדויקת של
זמן ומקום. קראו את
תחילת הסיפור.
האם הסיפור
שקראתם מתאים
למאפיין זה של סיפור
עם?

סיפור על טלפתייה

פעילות טרום קריאה:

תפזורת מילים הלקוחות מן הטקסט

לפני הכניסה לטקסט אפשר להציע לתלמידים לאתר מילים בתפזורת. לאחר מכן, יחזרו ויקראו את המילים שאיתרו. אפשר להזמין את התלמידים להסביר מילים שאיתרו בתפזורת.

פעילויות במהלך הקריאה:

1. האזנה ל**הקראה קולית**
2. התנסות בקריאה באופן עצמאי
3. התנסות בקריאה שיתופית

פעילויות לאחר הקריאה:

קלוז – השלמת מילים מתוך הטקסט

- פעילות הקלוז מזמנת קריאה חוזרת וקריאה מנוטרת הבנה.
- רצוי לתת לתלמידים להתמודד עם המשימה בכוחות עצמם.
 - אפשר להזמין את התלמידים לשוחח על שיקולי הדעת בבחירת המילים, מה סייע להם לאתר את המילים. רצוי לאפשר למידת עמיתים ושיח מתלבט המשלב טיעון ושכנוע.
 - אם עולה קושי אפשר לתווך ולכוון, לדוגמה: לכוון אותם למשמעות המשפט ולרמזים תחביריים.
 - רצוי לעודד את התלמידים לבצע בקרה ולבדוק את עצמם! אם המילים שהשלימו אינן מסתדרות במשפט (למשל התוכן אינו הגיוני, המשפט שהתקבל אינו תקין), יש להחליף אותן במילים אחרות המתאימות יותר.
 - המליצו לתלמידים המסוגלים לכך לנסות להשלים את המילים החסרות בלי להיעזר במחסן המילים.
 - לאחר השלמת המילים החסרות התלמידים יקראו את הסיפור ברצף.

ספור על טלפתייה

יש אנשים שיש להם הכשרון לדעת מה חושבים אנשים אחרים. כלומר, הם מסגלים "לקלט" מחשבות של אדם אחר בלי שהוא ידבר. התופעה הזו של קליטת מחשבות של מישהו אחר נקראת "טלפתייה", והיא קיימת, בדרך כלל, בין אנשים שקרובים זה לזה ובמיוחד בין אמהות לבנים, כמו שתקראו בספור שלפניכם:

הבן של סוזי ונג נסע לטיול ארוך, והיא התגעגעה אליו מאוד. לילה אחד חלמה סוזי חלום מוזר. בחלומה היא ראתה את בנה ישן באהל שנמצא ביער חשוך. ביער השתוללה סופת גשמים, ברקים ברקו, רעמים רעמו, ולפתע פגע ברק בעץ שנצב ליד האהל, שבו ישן הבן של סוזי ונג.

סוזי המבהלת ראתה בחלומה כי העץ עומד לפל על האהל, והיא החלה לצעק בשנתה: "ברח, ברח, ברח!"

סוזי התעוררה בפחד גדול ושמחה לגלות שהמקרה קרה רק בחלום.

אבל, זה לא היה סתם חלום. כעבר שבועים קבלה סוזי מכתב מבנה, ובו הוא כתב לה: "אמא היקרה, שלשום קרה לי מקרה מוזר. כאשר ישנתי באהל שלי, חלמתי חלום נוראי. בחלום שמעתי אותך קוראת לי בהתרגשות וצועקת: 'ברח, ברח, ברח!'

התעוררתי בבהלה. לא הבנתי מה קרה. אבל ידעתי שעלי לצאת מהר מהאהל, וברחתי החוצה.

כעבר כמה שניות נפל עץ גדול על האהל שלי, ואני נצלתי. תודה, אמא, הקריאה שלך הצילה אותי."

סיפור על טלפתייה

יש אנשים שיש להם הכישרון לדעת מה חושבים אנשים אחרים. כלומר, הם מסוגלים "לקלוט" מחשבות של אדם אחר בלי שהוא ידבר. התופעה הזו של קליטת מחשבות של מישהו אחר נקראת "טלפתייה", והיא קיימת, בדרך כלל, בין אנשים שקרובים זה לזה ובמיוחד בין אימהות לבנים, כמו שתקראו בסיפור שלפניכם:

הבן של סוזי ונג נסע לטיול ארוך, והיא התגעגעה אליו מאוד. לילה אחד חלמה סוזי חלום מוזר. בחלומה היא ראתה את בנה ישן באוהל שנמצא ביער חשוך. ביער השתוללה סופת גשמים, ברקים ברקו, רעמים רעמו, ולפתע פגע ברק בעץ שניצב ליד האוהל, שבו ישן הבן של סוזי ונג.

סוזי המבוהלת ראתה בחלומה כי העץ עומד ליפול על האוהל, והיא החלה לצעוק בשנתה: "ברח, בנני! ברח!"

סוזי התעוררה בפחד גדול ושמחה לגלות שהמקרה קרה רק בחלום.

אבל זה לא היה סתם חלום. כעבור שבועיים קיבלה סוזי מכתב מבנה, ובו הוא כתב לה: "אימא היקרה, שלשום קרה לי מקרה מוזר. כאשר ישנתי באוהל שלי, חלמתי חלום נוראי. בחלום שמעתי אותך קוראת לי בהתרגשות וצועקת: 'ברח, בנני! ברח!' התעוררתי בבהלה. לא הבנתי מה קרה. אבל ידעתי שעליי לצאת מהר מהאוהל, וברחתי החוצה.

כעבור כמה שניות נפל עץ גדול על האוהל שלי, ואני ניצלתי. תודה, אימא, הקריאה שלך הצילה אותי."

סיפור על טלפתייה

יש אנשים שיש להם הכישרון לדעת מה חושבים אנשים אחרים. כלומר, הם מסוגלים "לקלוט" מחשבות של אדם אחר בלי שהוא ידבר. התופעה הזו של קליטת מחשבות של מישהו אחר נקראת "טלפתייה", והיא קיימת, בדרך כלל, בין אנשים שקרובים זה לזה ובמיוחד בין אימהות לבנים, כמו שתקראו בסיפור שלפניכם:

הבן של סוזי ונג נסע לטיול ארוך, והיא התגעגעה אליו מאוד. לילה אחד חלמה סוזי חלום מוזר. בחלומה היא ראתה את בנה ישן באוהל שנמצא ביער חשור. ביער השתוללה סופת גשמים, ברקים ברקו, רעמים רעמו, ולפתע פגע ברק בעץ שניצב ליד האוהל, שבו ישן הבן של סוזי ונג.

סוזי המבוהלת ראתה בחלומה כי העץ עומד ליפול על האוהל, והיא החלה לצעוק בשנתייה: "ברח, בנני! ברח!"

סוזי התעוררה בפחד גדול ושמחה לגלות שהמקרה קרה רק בחלום.

אבל זה לא היה סתם חלום. כעבור שבועיים קיבלה סוזי מכתב מבנה, ובו הוא כתב לה: "אימא היקרה, שלשום קרה לי מקרה מוזר. כאשר ישנתי באוהל שלי, חלמתי חלום נוראי. בחלום שמעתי אותך קוראת לי בהתרגשות וצועקת: 'ברח, בנני! ברח!' התעוררתי בבהלה. לא הבנתי מה קרה. אבל ידעתי שעליי לצאת מהר מהאוהל, וברחתי החוצה.

כעבור כמה שניות נפל עץ גדול על האוהל שלי, ואני ניצלתי. תודה, אימא, הקריאה שלך הצילה אותי."

תפזורת ספור על טלפִתִּיה

מצאו את המילים בתוך התפזורת

נ	ו	ר	ש	י	כ	ק	ל	ק	ס	ר
ל	ה	ו	א	ע	ס	ל	ר	פ	ה	ק
מ	ס	ב	ס	ר	מ	י	מ	ע	ר	כ
ת	ו	ש	ס	ב	א	ט	ח	מ	ה	צ
ש	פ	ת	ה	ה	פ	ת	ל	ב	צ	ע
כ	ת	פ	י	ל	צ	מ	ו	ד	י	ל
ה	ג	ק	ס	ה	צ	ח	מ	ע	ל	ל
ע	ש	ר	ז	ו	מ	ש	ה	ב	ה	ר
צ	מ	מ	י	ק	ר	ב	ר	ת	ק	מ
ה	י	ת	פ	ל	ט	ו	ל	י	מ	ב
כ	מ	צ	ו	ח	ח	ת	ש	י	ס	ש

אוצר המילים:

- כישרון
- קליטת מחשבות
- טלפִתִּיה
- הצילה
- חלום
- אוהל
- יער
- סופת גשמים
- עץ
- פגע
- מוזר
- לברוח
- קריאה
- בִּהְלָה

תפזרת ספור על טלפִתִּיה

פתרון

נ	ו	ר	ש	י	כ	ק	ל	ק	ס	ר
ל	ה	ו	א	ע	ס	ל	ר	פ	ה	ק
מ	ס	ב	ס	ר	מ	י	מ	ע	ר	כ
ת	ו	ש	ס	ב	א	ט	ח	מ	ה	צ
ש	פ	ת	ה	ה	פ	ת	ל	ב	צ	ע
כ	ת	פ	י	ל	צ	מ	ו	ד	י	ל
ה	ג	ק	ס	ה	צ	ח	מ	ע	ל	ל
ע	ש	ר	ז	ו	מ	ש	ה	ב	ה	ר
צ	מ	מ	י	ק	ר	ב	ר	ת	ק	מ
ה	י	ת	פ	ל	ט	ו	ל	י	מ	ב
כ	מ	צ	ו	ח	ח	ת	ש	י	ס	ש

אוצר המילים:

- כישרון
- קליטת מחשבות
- טלפִתִּיה
- הצילה
- חלום
- אוהל
- יער
- סופת גשמים
- עץ
- פִּגֵּעַ
- מוזר
- לברוח
- קריאה
- בִּהְלָה

סיפור על טלפתיה - השלמת סיפור חסר

קראו את הסיפור החסר שלפניכם.

השלימו את המילים החסרות.

תוכלו להיעזר במילים שבמחסן המילים.

נסו לאתגר את עצמכם והימנעו מלהציץ במחסן המילים.

לאחר שהשלמתם את המילים החסרות, קראו את הסיפור ברצף.

בדקו את עצמכם!

אם המילים שהשלמתם אינן מסתדרות במשפט (למשל התוכן לא הגיוני,

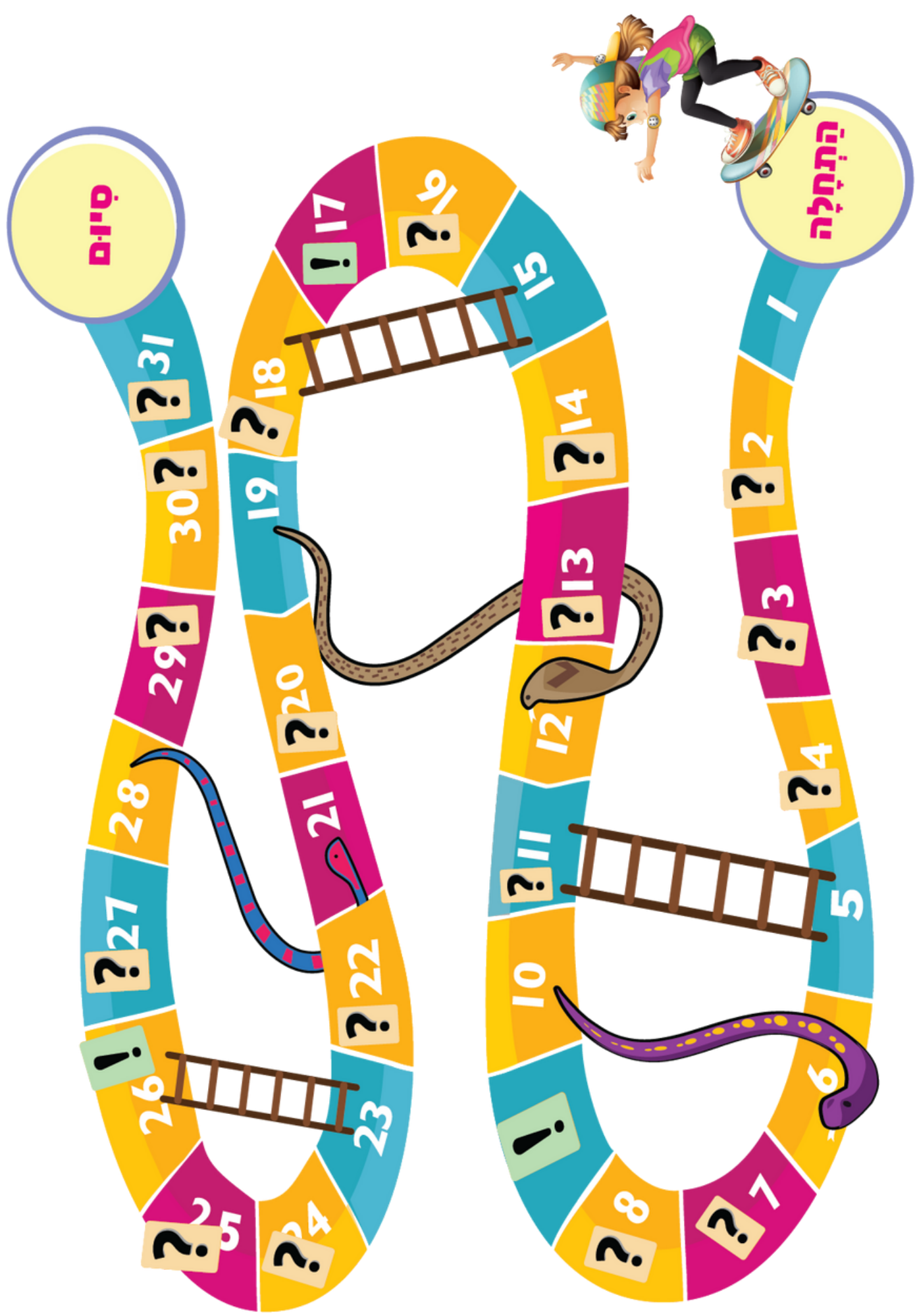
המשפט שהתקבל אינו תקין), החליפו את המילים במילים אחרות המתאימות יותר.

התופעה של קליטת מחשבות של מישהו אחר, בלי שהוא ידבר, נקראת "טלפתייה".
 הסיפור של סוזי ונג הוא _____ לטלפתייה.
 הבן של סוזי ונג נסע _____ ארוך. לילה אחד סוזי _____ חלום מוזר.
 בחלומה היא ראתה את בנה _____ באוהל שנמצא ביער חשך. סופת _____
 שהשתוללה _____ גרמה לכך ש _____ פגע בעץ שניצב ליד האוהל. סוזי
 _____ ראתה בחלומה שהעץ עומד _____ והחלה לצעוק בשנתייה:
 " _____, בני! _____!". כעבור שבועיים קיבלה סוזי _____ מבנה ואז
 הבינה שזה לא היה סתם _____ . בנה הצליח _____ את מחשבותיה.
 לדבריו, באחד הימים הלך לישון ובחלומו _____ אותה קוראת לו _____ מן
 האוהל. בעקבות _____ שלה הוא התעורר ב _____ וברח החוצה מן האוהל.
 כעבור כמה שניות _____ עץ גדול על ה _____ שלו. הוא ניצל בזכות
 הקריאה של אימו.

מחסן מילים: טיול, מחשבות, חלום, טלפתייה, גשמים, חלמה, שמע, קריאה, נפל, דוגמה,
 ישן, ליפול, ברק, אוהל, מבוהלת, יער, ברח, לקלוט, לברוח, בהלה, ניצל

משחק מסלול | כרטיסיות הפתעה

התקדמו
שלושה צעדים
קדימה

חכו תור

הרווחתם תור
נוסף

התקדמו
לסולם הבא
וטפסו עליו

חזרו שלושה
צעדים אחורה

משחק מסלול | תבנית כרטיסיות שאלה

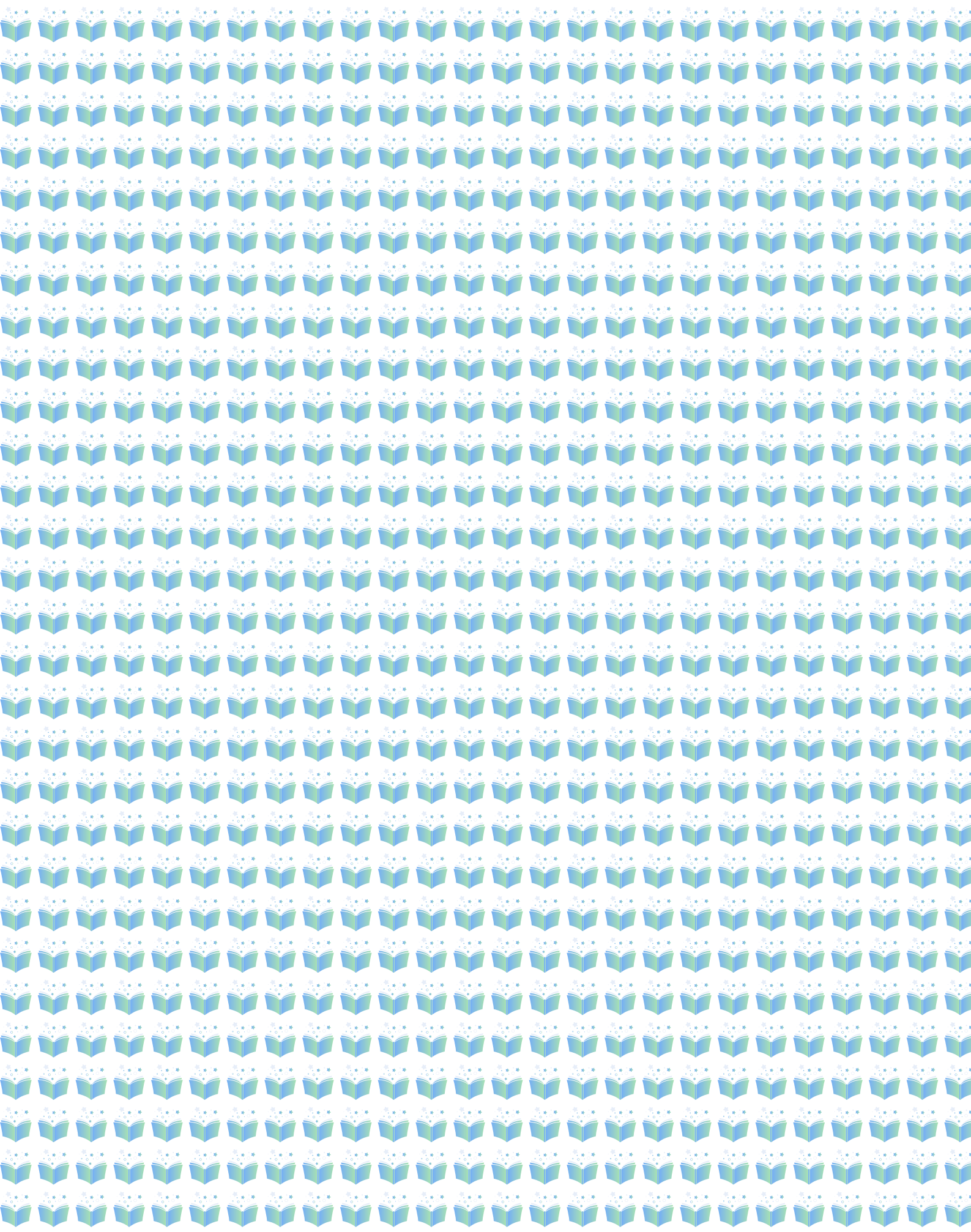

משחק מסלול | תבנית כרטיסיות הפתעה

תבנית לקלפי משחק חלק אחורי

גרפים לתיעוד מהירות ודיוק הקריאה

תיעוד דיוק הקריאה

שם הטקסט: _____

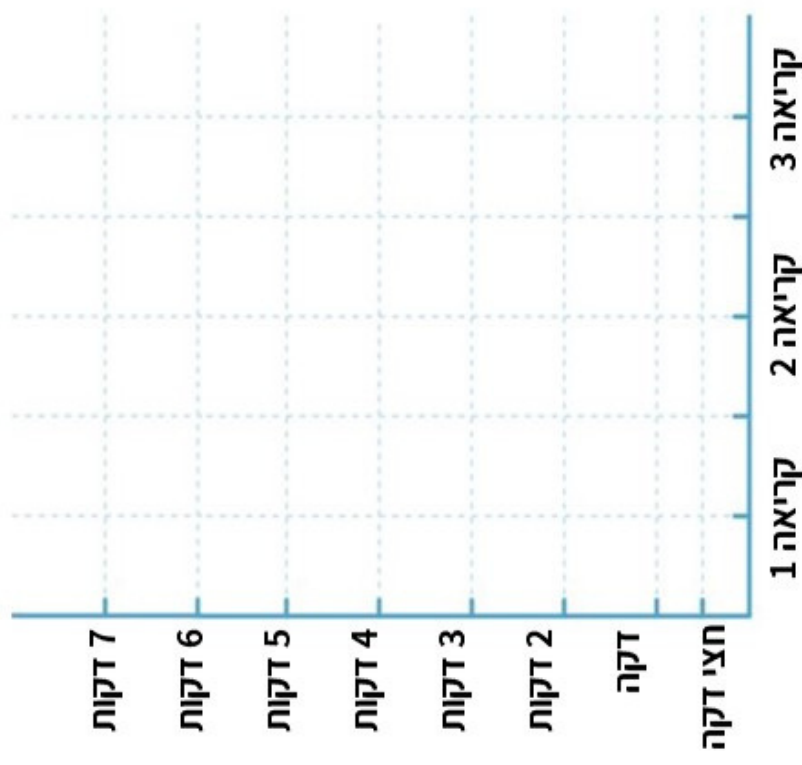

דיוק הקריאה - סימון של הילד על בסיס הערכה עצמית שלו, תוך שיח עם המורה.

תיעוד זמן הקריאה

שם הטקסט: _____

קרדיטים

טקסטים

מה מוזר בצירוף?

מתוך: רונית בן-ארי, בסוד העניינים, תשנ"ד (1994). © כל הזכויות שמורות למטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית ולטלוויזיה החינוכית הישראלית. www.ietv.gov.il

עכבר העיר ועכבר הכפר

מתוך: יעל זהבי, עברית לדרך – עברית לדוברי ערבית 3, 2007, עמ' 89. © כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית, תל אביב.

השועל והחסידה

מתוך: שרה שלום, עברית זה כיף למתקדמים 1, תשנ"ח (1998). © כל הזכויות שמורות למטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית, לטלוויזיה החינוכית הישראלית ולמשרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לתוכניות לימודים.

יוסף בעל החלומות

מתוך: שרה שלום, עברית זה כיף למתקדמים 3, תשס"א (2001). © כל הזכויות שמורות למשרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לתוכניות לימודים ולמטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית, תל אביב.

האב והבנים

מתוך: יעל זהבי, עברית לדרך – עברית לדוברי ערבית 2, 2007, עמ' 44. © כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית, תל אביב.

מעשה באיכר

מתוך: יעל זהבי, עברית לדרך – עברית לדוברי ערבית 4, 2008, עמ' 16. © כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית, תל אביב.

החפרפרת והנשרים

מתוך: גלי אנגלשטיין ואחרים, סימנים בדרך 2, תשס"ד (2004). © כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית (מטח), תל אביב.

שני האחים

מתוך: שרה שלום, עברית זה כיף למתקדמים 1, תשנ"ח (1998). © כל הזכויות שמורות למטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית, לטלוויזיה החינוכית הישראלית ולמשרד החינוך, המינהל הפדגוגי, האגף לתוכניות לימודים.

סיפור על טלפתיה

מתוך: נירית צוק, כיף, גיליון מס' 3, 1998, עמ' 12–14. © כל הזכויות שמורות למשרד החינוך, התרבות והספורט, המינהל הפדגוגי, האגף לתוכניות לימודים ולמטח – המרכז לטכנולוגיה חינוכית.

תמונות

Shutterstock.com

Freepik.com